BİRGİ'NİN TURİSTİK BİR DESTİNASYON OLARAK SWOT ANALİZİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Vedat ACAR[1], Eda AVCI [2], Birsen ERAT[3]

ÖZ

SWOT analizi, turistik bir destinasyonda var olan turizm potansiyelinin değerlendirilmesi için kullanılan analiz yöntemlerinden birisidir. Bu araştırmada da İzmir ili sınırları içinde bulunan Birgi, turistik bir destinasyon olarak üstünlükler, zayıflıklar, fırsatlar ve tehditler açısından incelenmiştir. Birgi, tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış bir kenttir. Bu nedenle bölge, özellikle Türk dönemi yapıları ile kültür turizmi ve inanç turizmi açasından önemli bir potansiyele sahiptir. Diğer yandan bölgenin coğrafik konumu, kış turizmi, yayla turizmi ve kamp karavan turizmi gibi birçok alternatif turizm türünün gelişmesine olanak tanımaktadır. Bölgede foto safari, botanik turları, yamaç paraşütü, mağaracılık, olta balıkçılığı, su sporları, dağcılık ve bisiklet turları gibi çeşitli turistik aktiviteler düzenlenebilmektedir. Yapılan analiz sonucunda, bölgenin sahip olduğu olumlu yönlerin yanı sıra bazı olumsuz yönlerinde var olduğu saptanmıştır. Araştırmanın sonuç bölümünde ise, elde edilen bulgular değerlendirilmiş ve bölgedeki turizm potansiyelinin daha etkin kullanılması ve sürdürülebilir gelişimi ile ilgili öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Birgi, kültürel varlıklar, turizm potansiyeli, SWOT analizi.

[1]Arş. Gör. (Profesyonel Turist Rehberi), Adnan Menderes Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm Rehberliği Bölümü, vedat.acar(at)adu.edu.tr
[2]Öğr. Gör. (Profesyonel Turist Rehberi), Dokuz Eylül Üniversitesi, Efes Meslek Yüksekokulu, Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı, eda.avci(at)deu.edu.tr
[3]Yrd. Doç. Dr. (Sanat Tarihçi), Adnan Menderes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü, birsen.erat(at)adu.edu.tr

THE EVALUATION OF BIRGI AS A TOURIST DESTINATION IN THE SCOPE OF SWOT ANALYSIS

ABSTRACT

SWOT analysis is one of the analysis methods that are used to evaluate the potential of tourism existing in a tourist destination. In this research, Birgi which is located within the boundaries of İzmir province, has been examined as a tourist destination in terms of strenghts, weaknesses, opportunities and threats. Birgi is a city hosted many civilizations throughout history. For this reason, the region has an important potential for cultural tourism and religious tourism especially with the structures from Turkish period . On the other hand, geographical location of the region allows the development of many alternative tourism types such as winter tourism, plateau tourism and camping caravan tourism. In the region, various tourist activities such as photo safari, botanical tours, paragliding, caving, fishing, water sports, mountaineering and bicycle tours can be organized. As a result of the analysis, it has been determined that the region has some positive aspects as well as some negative aspects. In the conclusion part of the research, the obtained data has been evaluated and the suggestions to use the tourism potential in the region more efficiently and the sustainable devlopment of it have been offered.

Key Words: Birgi, cultural assets, tourism potential, SWOT analysis.

Acar, Vedat, Avcı, Eda, Erat, Birsen. "Birgi'nin Turistik Bir Destinasyon Olarak SWOT Analizi Kapsamında Değerlendirilmesi". *Ulakbilge*, 5. 14 (2017): 1334-1372

Acar, V., Avcı, E., Erat, B. (2017). "Birgi'nin Turistik Bir Destinasyon Olarak SWOT Analizi Kapsamında Değerlendirilmesi". *Ulakbilge*, 5. 14, s. 1334-1372.

Giriş

Birgi, Gediz ve Küçük Menderes ovalarını birbirinden ayıran Tmolos Dağından (Bozdağ) çıkan Sarıyer Deresi'nin iki yamacında, 390 m. yükseklikte kurulmuş bir yerleşim yeridir. Küçük Menderes ovası Lydia'nın başkenti Sardes'ten Tmolos'u (Bozdağ) aşarak farklı yönlere uzanan yolların birleştiği bir yerde bulunması nedeniyle 4. Yüzyıl itibariyle önemli bir yer haline gelmiştir (Başgelen, 2006: 1).

Antik kaynaklarda Birgi'nin adı, Roma zamanında "Diyos" Bizans zamanında ise "Hristopolis" olarak geçmektedir fakat bugünkü "Birgi" isminin nereden geldiği tam olarak bilinmemektedir. Evliya Çelebi'nin kenti "Birge" olarak isimlendirmesi nedeniyle günümüzde Birgi ismini aldığı düşünülmektedir. Diğer yandan Birgi Lidya krallığının bir parçasıdır fakat Lidya ordularının İran hükümdarı Keyhüsrev tarafından mağlup edilmesinin ardından, Birgi'nin yönetimi İranlılara geçmiştir, hatta Birgi adının bu zamandan kaldığı rivayet edilmektedir (Dural, 2004: 20).

Birçok uygarlığın kesişme noktasında yer alan Birgi, Hitit, Frigler ve Lidyalılar dönemlerinde de yerleşime açık bir bölgede bulunmaktaydı. Birgi'nin bulunduğu bölgede kurulan en eski kentin tarihi henüz bilinmemekle birlikte, Birgi'nin 9 km Batısında, Ödemiş'in 4 km Kuzeybatısında, Tmolos Dağının (Bozdağ) Aipos Tepesi eteğinde kurulmuş, Hypaipa adında antik döneme tarihlenen önemli bir kent bulunmaktaydı. Strabon, Plinus, Pausanias ve Ovidius gibi antik dönem yazarlarının sözünü ettiği bu kent, özellikle Roma döneminde oldukça gelişmiştir. İmparator Heraklios döneminde kanlı Sasani-Bizans savaşları sırasında sıkıntılı bir dönem geçirmiş olmasına rağmen, bir piskoposluk merkezi olarak varlığını sürdürmüştür (Keil, 2001: 4).

Hypaipa'yı çevreleyen topraklar sırasıyla Friglerin, Lidyalıların ve Perslerin siyasi yönetimine girdi. M.Ö. VIII. yüzyıldan itibaren yöre halkının çoğunluğu Grekçe konuşmaktaydı. Yöre önce Büyük İskender'in ve ardından Roma İmparatorluğu'nun hâkimiyetine girdi. Birgi'nin Bizans dönemindeki nüfusu hakkında fikir verebilecek tek veri, kent surlarının içinde kalan alanın büyüklüğüdür (Keil, 2001: 5).

Orta çağda Birgi, Tire ile birlikte Küçük Menderes Ovası'nın önemli şehirleri arasında yer almaya başlamıştır. Bizans döneminde "Prgion" olarak bilinen kale Emir Menteşe'nin damadı Sasa Bey tarafından Bizanslılardan alınarak Türk toprağı haline gelmiştir. 1307-1308 yıllarında Aydınoğlu Mehmet Bey tarafından fethedilen şehir Aydınoğulları Beyliği'nin merkezi olmuştur. Aydın, Birgi, Tire ve

Selçuk çevresinde gelişen Aydınoğulları Beyliği'ne ait önemli eserlerin birçoğu Birgi'de yer almaktadır. Mehmet Bey'in Ölümünün ardından yerine oğlu Umur Bey geçmiş ve Umur Bey'in oğlu İsa Bey zamanında Birgi, Osmanlıların hâkimiyetine girmiştir. Ankara Savaşı ile tekrar Aydınoğulları Beyliği'nin hâkimiyetine giren Birgi 1425 yılında Cüneyt Bey'in ölümüyle tamamen Osmanlı toprağı olmuştur (Başgelen, 2006: 3).

Osmanlı döneminde Birgi ve çevresi, önemli bir merkez haline gelmiştir. 1425-1575 yılları arasında kent, Aydın Eyaletinin en büyük ikinci kenti, Batı Anadolu'nun da en büyük kentlerinden biri haline gelmiştir. Osmanlı döneminde Birgi önemli bir kültür merkezi haline gelmiştir. Özellikle dönemin medreselerinde Tabib Hacı Paşa ve Birgivi Mehmet Efendi gibi âlimler uzun yıllar ders vermiş ve değerli eserler üretmiştir (Keil, 2001: 20). Fakat kent, özellikle XVII. Yüzyıl sonlarından itibaren gerilemenin de ötesinde bir çöküş sürecine girmiştir. Ege bölgesinde yaşanan ayaklanmalar esnasında çok zarar gören kent, Ödemiş'in gelişmesi ile önemini kaybetmiştir. Birgi 1919-1922 yılları arasında Yunan işgaline uğramıştır. Yunanlılar geri çekilirken kenti yakıp yıkmışlardır. 1939 yılında yaşanan sel ve 1944 yılındaki büyük depremle oldukça fazla zarar görmüştür (Başgelen, 2006: 7-8). Bugün Birgi yer alan Ulu Cami, Derviş Ağa Cami, Karaoğlu Cami, Güdük Minare Mescidi, Aydınoğlu Mehmet Bey Türbesi, Sultan Şah Türbesi, Kale Medresesi, İmam Birgivi Darülhadisi, Derviş Ağa Darülhadisi, Çarşı Hamamı, Sasalı Hamam, Birgi Şeyh Muhiddin Hamamı, Bıçakçızade Çeşmesi, Beyler Çeşmesi, Kütüphane, Küpuçuranlar (Pankuduz) Kulesi, Çakır Ağa Konağı gibi Türk dönemine ait eserler bu felaketlerden kurtulabilenlerdir.

Gerçekleştirilen bu çalışmada, İzmir ili sınırları içerisinde yer alan ve binlerce yıldır önemli uyarlıkların ana yerleşim merkezlerinden biri olmakla birlikte, özellikle Türk dönemi eserleri ile dikkat çeken Birgi'nin sahip olduğu turistik çekicilikler SWOT analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Araştırmanın temel amacı doğrultusunda yapılan SWOT analizi ile, bölgenin sahip olduğu üstün ve zayıf yönler ile fırsatlar ve tehditler belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın literatür bölümünde Birgi'de yer alan Türk dönemine ait eserler irdelenmiştir. Daha sonra, araştırmada analiz yöntemi olarak kullanılan SWOT analizi ile ilgili turizm alanında yapılan araştırmalar incelenmiş ve araştırmanın metodoloji bölümü oluşturulmuştur. Araştırmanın diğer bölümünde ise, Birgi'de var olan turizm potansiyeli SWOT analizi ile incelenerek, bölgenin sahip olduğu üstün ve zayıf yönler ile fırsatlar ve tehditler belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonuç bölümünde ise, elde edilen bulgular ilgili literatür çerçevesinde yorumlarmış ve Birgi'de var olan turizm potansiyelini geliştirmeye yönelik öneriler sunulmuştur.

Literatür

1. Birgi'de Turistik Çekicilik Oluşturan Türk Dönemi Yapıları

1.1. Birgi Ulu Camii

Birgi'nin merkezinde, küçük bir meydanda konumlanmış olan cami, kuzey ve doğu taçkapıları üzerindeki inşa kitabelerinde de belirtildiği gibi, Aydınoğlu Mehmet Bey tarafından, Birgi'nin 707 H./1306-7 M. yılında fethedilmesinden kısa bir süre sonra, 712 H./1312-13 M. yılında yaptırılmıştır (Köprülü, 1928: 422; Akın, 1968: 105; Uzunçarşılı, 1969: 110; Ünal, 2001a: 78-79)[4]. Yapı, kareye yakın dikdörtgen planlı harim ile güney cephenin batı ucuna bitişik yükselen bir minareden oluşmaktadır. Caminin son cemaat yeri bulunmamakla birlikte, 1930'lu yıllarda, kuzey cephede muhdes bir son cemaat yerinin mevcut olduğu; ancak, 1944 yılında meydana gelen depremde yıkıldığı, yapının incelendiği yayınlarda belirtilmektedir (Riefstahl,1941: 27, res.33; Yavuz, 1990: 44; Ünal, 2001a: 61)[5] . Caminin, ön cephe niteliğindeki kuzey cephesi, tamamen moloz taş örgülüdür. Cephede eksene yerleştirilmiş olan taçkapıya, avlu zemininden altı basamaklı bir merdivenle ulaşılmaktadır. Mermer kaplamalı taç kapı, dıştan profilli silmelerle çerçevelenmiştir. Caminin ikinci taçkapısının yer aldığı doğu cephe, altta moloz taş örgülü, üstte kesme taş ve devşirme mermer bloklarla kaplıdır. Cephenin güney köşesine yerleştirilmiş bir devşirme blok üzerinde aslan heykeli bulunmaktadır. Yapının güney cephesinin batı ucuna bitişik minare, taş bloklarla örülmüş kübik kaide üzerinde, tuğladan silindirik gövdeli olarak yükselmektedir (Riefstahl; 1941: 24; Öney, 1976: 51; Yetkin, 1986: 128-129; Önkal, 1993a: 55; Ünal, 2001a: 59-79). Harim, kareye yakın dikdörtgen planlıdır. Mihrap duvarına dik uzanan dört sıra halinde toplam onbeş devşirme sütun ve sütunları kuzey-güney yönünde birbirine bağlayan sivri kemerlerle derinlemesine beş sahınlı ve mihrap önü kubbeli bir plan şeması yansıtmaktadır. Anadolu Selçuklu geleneğini sürdüren çini mozaik bezemeli mihrabı (Riefstahl, 1941: 24; Öney, 1976: 51; Yetkin, 1986: 128-129; Önkal; 1993a: 55; Önkal, 1995: 35; Ünal; 2001a: 64-72); her biri farklı dua yazıları ve bezeme kompozisyonları sergileyen ahşap pencere kanatları ve Muzafferiddin bin Abdülvahid adlı bir ustanın eseri olan 722 H./1322 M. tarihli, hakiki kündekari tekniğindeki ahşap minberi, caminin dikkat çeken mimari ögeleridir (Uzunçarşılı, 1969: 111; Akın, 1968: 106-107; Oral, 1962: 60-62; Bayat, 1991: 133-150; Bayat, 1992: 237-252; Önkal, 1995: 35-36; Ünal, 2001a: 65-74).

[4] Kitabe metni için bkz.; Köprülü, 1928:.422-424; Akın, 1968; Ünal, 2001a:.78-79.

[5] Riefstahl, 1931: res.33; Riefstahl, 1941: res.33'de, muhdes son cemaat yerinin bir fotoğrafı yayınlanmıştır. Bu kaynaklara atıf yapan başka iki yayında da aynı bilgiler tekrarlanmaktadır. Bkz.; Yavuz, 1990:44; Ünal, 2001a:61.

1.2. Güdük Minare Mescidi

Cami, Kurt Gazi Mahallesi'nde, Güdük Minare Sokağı'nda, eğimli bir alan üzerinde yer almaktadır. Birgi ve mimari eserlerini konu alan bir çalışmada, Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda Kurt Gazi Mahallesi'nin ''Hıdırlık Mahallesi''; yapının ise ''Kapıcı Camii'' olarak anıldığı belirtilmektedir (Gençsoylu, 2009: 25). Cami, 1969 yılına kadar sağlam durumda iken (İlter, 1969: 80, res.1-2) zaman içinde oluşan tahribatlar ve bakımsızlık nedeniyle günümüze güney ve batı duvarları tamamen, doğu duvarının bir kısmı harap vaziyette ulaşabilmiştir. Yapının inşa tarihini veren bir kitabesi bulunmamaktadır. Yapının incelendiği yayınlarda, inşa tarihi olarak 14. Yüzyılın ikinci yarısı önerilmektedir (İlter, 1969: 77; Ünal, 2001b: 81; Gençsoylu, 2009: 27). Mevcut duvar kalıntılarından, moloz taşla yığma olarak, kare planlı, kubbeli küçük bir mescit şeklinde inşa edildiği anlaşılmaktadır. Yapı, oldukça eğimli bir alan üzerine kurulduğu için altında ayrıca bir bodrum katı bulunmaktadır. (İlter, 1969: 77; Ünal, 2001b: 81; Gençsoylu, 2009: 27).

1.3. Derviş Ağa Camii

Cami, Birgi Deresi kenarında, eğimli bir alan üzerinde konumlanmıştır. Giriş açıklığının basık kemeri üzerine yerleştirilmiş, iki sütun halinde beş satırlık inşa kitabesine göre 1074 H./1663-64 M. yılında Derviş Ağa tarafından yaptırılmıştır (Yavuz, 1990: 54; Kuyulu, 2001a: 90; Gençsoylu, 2009: 31). Cami, kare planlı harim, kuzeyinde üç bölümlü son cemaat yeri ile kuzeybatı köşeden yükselen minareden oluşmaktadır. Beden duvarları moloz taş örgülü olmasına karşın, cephelerde yer yer moloz taşların yatay ve dikey tuğlalarla kasetlenerek almaşık tekniğin uygulandığı görülmektedir. Son cemaat yeri, dört sütunu birbirine bağlayan sivri kemerlerle üç birime ayrılmış, birimlerin üzeri pandantif geçişli kubbelerle örtülmüştür. Kare planlı harimin üzeri kubbeyle örtülmüştür. Harimin kuzeyindeki kadınlar mahfili, ahşap destekler üzerine oturtulmuştur. Harimin batı duvarının kuzey köşesine bitişik inşa edilen minare, çift kademeli bir kaide üzerinde silindirik gövdelidir (Yavuz, 1990: 54; Kuyulu, 2001a: 90; Gençsoylu, 2009:31).

1.4. Karaoğlu Camii

Saray Mahallesinde, Birgi Deresinin kenarında, doğu-batı yönünde eğimli bir alan üzerinde konumlanmıştır. İnşa kitabesi bulunmayan caminin, 1196 H./1782 M. tarihli bir vakfiyesi mevcuttur[6]. Vakfiyede caminin, Karazade Mustafa Efendi

[6] Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi, Defter No 583, Sıra 48, Sy.61.

tarafından yedi hücreli bir medrese[7] ile birlikte yaptırıldığı belirtilmektedir (Yavuz, 1990: 50; Kuyulu, 2001b: 91). Dolayısıyla cami, vakfiyenin düzenlendiği 1782 yılından hemen önce yaptırılmış olmalıdır[8] Yapının banisi Karazade Mustafa Efendi'nin 15 Ekim 1795'te vefat ettiğini gösteren mezar taşı da bugün caminin doğu ve batısı kaplayan hazirenin batı kısmındadır (Önkal, 1993b: 129)[9].

Karaoğlu Camii, kare planlı, kubbe ile örtülü küçük boyutta bir harim, kuzeyinde üç birimli son cemaat yeri ve batı duvarının kuzey ucuna bitişik olarak inşa edilmiş minareden oluşmaktadır. Kuzey cephede yer alan üç bölümlü son cemaat yeri, dört devşirme mermer sütunu birbirine bağlayan tuğla sivri kemerlerle dışa açılmaktadır. Harimden son cemaat yerine açılan iki sıra halindeki dört pencereden alttakiler dikdörtgen formlu ve yuvarlak kemerli alınlıklara sahiptir. Son cemaat yerinin orta birimindeki yuvarlak kemerli bir girişten harime geçilmektedir. Harim, kare planlıdır. Üzeri, köşelerden tromplarla geçilen bir kubbeyle örtülmüştür. Gerek mihrap nişini süsleyen kalemişi perde motifi ve natüralist süslemelerin gerek kadınlar mahfilinin kemer köşelerini dolduran bitkisel motiflerin, cami ile çağdaş olmayıp 20. yüzyılın başlarında ilave edildiği tahmin edilmektedir (Kuyulu, 2001b: 96).Caminin, Batılılaşma dönemi üslubunda biçimlenmiş diğer önemli elemanları mermer minberi ile kısa silindirik bir kaide üzerine oturtulmuş olan mermer vaiz kürsüsüdür (Yavuz, 1990: 48).

1.5. Kale Medresesi

Birgi'nin kuzey kesiminde, sur kalıntılarının yanında, İmam Birgivi Caddesi üzerinde yer alan Kale Medresesi, bugün kısmen ayaktadır. Yapının bir bölümü, cadde açma çalışmaları sırasında yıkılmıştır. Medresenin inşa kitabesi yoktur. Araştırmacılar tarafından, plan şeması, inşa malzemesi ve mimari özellikleri değerlendirilerek 16. ya da 17. yüzyıla tarihlenebileceği belirtilmektedir (Demiralp, 2001a: 103). Tamamen moloz taştan inşa edilmiş olan yapıdan günümüze ulaşabilen üç öğrenci hücresi kare planlı ve haç tonozlarla örtülüdür (Demiralp, 2001a: 100).

[7] Behiç G. Yavuz, medresenin 1935 yılında Vakıflar İdaresi tarafından yıktırıldığını belirtmekte; buradan alıntı yapan İ. Kuyulu da bu bilgiyi tekrarlamaktadır. Bkz.; Yavuz, B.G., *a.g.e.*, s.50; Kuyulu, İ., *a.g.e.*, s. 91.

[8] İ.Hakkı Uzunçarşılı caminin inşa tarihini 1171 H./1757 M. olarak vermektedir. Behiç Galip Yavuz ise, caminin inşasının 1762 yılında tamamlandığını belirtmektedir. Ancak her iki yazar da, bu tarihlemelerinin kaynağı hakkında bilgi vermemektedir. İnci Kuyulu ise caminin 1782 tarihli vakfiyesini dikkate alarak yapının en geç 1782 yılı başlarında inşa ettirilmiş olabileceğini belirtmektedir. Bkz.; Uzunçarşılı, 1969:144; Yavuz, 1990:48; Kuyulu, 2001b:97.

[9] Hakkı Önkal, caminin banisi olan Karazade Mustafa Efendi'nin müderris olduğunu belirtir; ayrıca, Mustafa Efendi ile ailesinin mezar taşlarındaki kitabelerin Türkçe çevirilerini yayınlar. Bkz.; Önkal, 1993b:129.

1.6. İmam Birgivi Darülhadisi

Medrese, kent meydanında, Ulu Cami'nin güneydoğusunda yer almaktadır. İnşa kitabesi bulunmamakla birlikte, yayınlarda II.Selim'in hocası Ataullah Efendi tarafından yaptırıldığı ve ilk müderrisinin Birgivi Mehmet Efendi olduğu belirtilmektedir (Baltacı, 1976: 584; Yavuz, 1990: 36; Demiralp, 2001b: 107)[10]. Plan şeması olarak alışılmış medrese düzeninden farklı bir tasarım sergileyen yapı, kuzeyde üç sivri kemerle kent meydanına açılan üç birimli revak ile revakın doğu, batı ve güneyini kuşatan toplam yedi öğrenci hücresinden oluşmaktadır.. Öğrenci hücrelerinin her biri, altlı üstlü iki sıra halindeki ikişer pencere ile aydınlatılmış; ayrıca duvarlara, birer ocak nişi ile her mekânda farklı sayıda dolap nişleri yerleştirilmiştir (Yavuz, 1990: 36-37; Demiralp, 2001b:104-108).

1.7. Derviş Ağa Darülhadisi

Saray Mahallesinde, Okul Sokakta bulunan yapı, bulunduğu alandan dolayı "Çukur Medrese" olarak da anılmaktadır (Yavuz, 1990: 52; Demiralp, 2001c: 113). Cami ile birlikte bir külliye oluşturan yapı, kuzeydeki giriş kapısının üzerine yerleştirilmiş dört satırlık inşa kitabesine göre 1068 H./1657-58 M. yılında Derviş Ağa tarafından yaptırılmıştır (Uzunçarşılı, 1969: 142; Yavuz, 1990: 52; Demiralp; 2001c: 113). Darülhadis, kuzey ve doğudan bir ihata duvarıyla çevrili kare planlı avlunun güneyi ile batısını kuşatan öğrenci hücrelerinden oluşmaktadır. Yapının güney kanadındaki üç mekândan büyük olanı mescittir. Kare planlı mescit pandantiflerle geçilen bir kubbeyle örtülmüştür (Yavuz, 1990: 52; Demiralp; 2001c: 109-113).

1.8. Aydınoğlu Mehmet Bey Türbesi

Ulu Cami'nin batısında, bugün oldukça bozulmuş olan hazirenin içinde yer alan türbe, giriş kapısının üzerine yerleştirilmiş iki satırlık Arapça inşa kitabesine göre, Aydınoğlu Mehmet Bey için 734 H./1334 M. yılında yaptırılmıştır yaptırılmıştır (Köprülü, 1928: 423; Akın, 1968: 107; Yavuz, 1990: 45; Daş, 2001a: 122). Türbe, devşirme mermer bloklarla inşa edilmiştir. Kapıyı çerçeveleyen silmenin hemen üzerine inşa kitabesi yerleştirilmiştir. Kare planlı türbe, kubbeyle örtülüdür. Türbe, sırlı tuğla ve çini mozaik süslemeleri ile dikkat çekmektedir. Kubbe göbeğini, kasnak pencerelerinin çerçevelerini süsleyen lacivert ve firuze renkli çini mozaik yıldız ve geometrik geçmeler, kubbe eteğini dolaşan çini mozaik kufi yazı taklidi bezeme kuşağı da Beylikler Döneminin önemli çini süsleme

[10] Behiç Galip Yavuz, yapının Ataullah Efendi tarafından yaptırıldığını belirtir, ancak inşa tarihini 1554 olarak verir. Bkz., Yavuz (2001:36).

örneklerinden birini oluşturur. Türbede, Mehmet Bey'in sandukasının yanı sıra oğulları Umur Bey, İsa Bey ve Bahadır Bey'e ait üç sanduka daha bulunmaktadır. (Uzunçarşılı, 1347-1929: 112; Akın, 1968: 107; Yavuz; 1990: 46; Daş, 2001a: 123).

1.9. Sultan Şah Türbesi

Ulu Camii'nin güneybatısında, eğimli bir alan üzerinde yer alan türbe, Ulu Cami'nin önündeki küçük meydana ulaşan yolun ortasında kaldığı için bugün iki tarafından yol geçmektedir. Türbe, giriş kapısının basık kemeri üzerine yerleştirilmiş mermere yazılı iki satırlık Arapça kitabeye göre, 710 H./1310 M. yılında, Aydın Bey'in kızı, Aydınoğlu Mehmet Bey'in kız kardeşi olan Hanzade Hatun adına yaptırılmıştır (Uzunçarşılı, 1347-1929: 115; Akın, 1968: 110; Daş, 2001b: 126). Güney cephesinde bulunan, dışa taşıntılı taçkapı öne sivri kemerle açılmaktadır. İç mekâna girişi sağlayan asıl kapı açıklığı basık kemerli olup kilit taşı üzerine bir kabara, yanlarına da birer gülbezek işlenmiştir. Basık kemerin hemen üzerinde de inşa kitabesi bulunmaktadır (Daş, 2001b: 124-126).

1.10. Çarşı Hamamı[11]

Küçük bir meydana açılan hamamın, batısında Ulu Cami, güneydoğusunda İmam Birgivi Darülhadisi yer almaktadır. Günümüzde oldukça harap durumda olan hamamın kuzey ve batı cepheleri konut ve dükkânlarla kapatılmış durumdadır. Doğudan ara sokağa, güneyden ise meydana bakmaktadır. İnşa kitabesi bulunmayan yapı, incelendiği yayınlardan birinde 16. yüzyıla tarihlendirilmiştir (Yavuz, 1990: 36) Bir başka yayında ise mimari özelliklerine göre 15. yüzyılda yaptırılmış olabileceği belirtilmektedir (Çakmak, 2001a: 131). Moloz taşla yığma olarak inşa edilen hamamın soyunmalığı tamamen yıkılmıştır. Günümüze ulaşan ılıklık, sıcaklık ve su deposu bölümleri harap olmasına rağmen mimari özelliklerini henüz büyük ölçüde korumaktadır. Türk hamamları, sıcaklık bölümlerinin plan şemaları dikkate alınarak altı ana gruba ayrılmıştır (Eyice, 1960: 99-120). Bu gruplamaya göre Çarşı Hamamı, "ortası kubbeli, enine sıcaklıklı, çifte halvetli hamamlar" grubuna girmektedir (Eyice, 1960: 119; Çakmak, 2001a: 130).

[11] Behiç Galip Yavuz yapıyı, *"Birgivi Hamamı"* adıyla tanıtmaktadır. Bkz.; Yavuz, 1990:36; Şakir Çakmak ise, bu ismin İmam Birgivi Medresesi'ne yakınlığından dolayı verildiğini, oysa medresenin 979 H./1571 M. tarihli vakfiyesinde herhangi bir hamamdan söz edilmediğini, dolayısıyla bu ismin hamama verilmesinin yanıltıcı olabileceğini belirtir ve yerleşimdeki konumunu dikkate alarak *"Çarşı Hamamı"* olarak adlandırır.Bkz.; Çakmak, 2001:127 (dipnot 1).

1.11. Sasalı Hamamı

Ulu Cami'nin kuzeybatısında, Asartepe olarak anılan tepenin eteklerinde, dere yatağı kenarında yer alan hamam, uzun süre önce özgün işlevini kaybetmiş, bir dönem yağhane olarak kullanılmış, günümüzde ise işlevsiz bırakılarak harap hale gelmiştir. Yapının inşa tarihini veren bir kitabesi bulunmamaktadır. Araştırmacılar tarafından, mimari özellikleri değerlendirilerek 15. yüzyıla tarihlendirilmektedir (Çakmak, 2001b: 134) Kırma taş ve aralarında dolgu malzemesi olarak tuğlanın kullanıldığı örgü malzemesine sahip olan yapı, mevcut mimari izlere göre tek hamam olarak inşa edilmiştir. Sasalı Hamamı'nın sıcaklık plan şeması dikkate alınarak, plan tipi açısından ''soğukluk, sıcaklık ve halvetleri eş odalar halinde olan hamamlar'' grubuna dâhil edilmektedir (Eyice, 1960: 114-115; Çakmak, 2001b: 133).

1.12. Şeyh Muhiddin Hamamı

Yapı, Saray Mahallesi'nde, Okul Sokak'ta, Birgi Deresinin kenarında yer almaktadır. Eğimli bir alanın eteğinde bulunduğundan dolayı ''Çukur Hamam''; yakınındaki Derviş Ağa Darülhadisi ve Mescidi'ne yakınlığı nedeniyle "Derviş Ağa Hamamı" (Çakmak, 2001c: 135) isimleriyle de tanınan yapının gerek inşa tarihi gerek banisi konusunda farklı görüşler vardır. Bu görüşlerden biri yapının 17. Yüzyılda, Derviş Ağa'nın kardeşi tarafından yaptırıldığı yönündedir[12] . Bir başka görüşte ise, arşiv kaynakları değerlendirilerek hamamın Şeyh Muhiddin Vakfına ait olduğu, kubbelere geçiş sistemleri açısından da 15. yüzyıl sonu-16. yüzyıl başlarına tarihlenebileceği belirtilir[13]. Hamam, 1994 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından onarım programına alınmış, İzmir Arkeoloji Müzesi denetiminde araştırma kazısı ve temizlik çalışmaları yapılmıştır. Ancak, onarımı hemen gerçekleştirilemediği için yapı zamanla tekrar harap duruma gelmiştir (Çakmak, 2001c: 140). Hamam, sıcaklık şemasına göre, plan tipolojisi açısından ''kare bir sıcaklık etrafında sıralanan halvet hücreli tip'' grubunda yer almaktadır. (Eyice, 1960: 111-112; Çakmak, 2001c: 138).

[12] Behiç Galip Yavuz hamamı Derviş Ağa Külliyesine dahil bir yapı olarak tanıtır ve Derviş Ağa'nın kardeşi tarafından yaptırıldığını belirtir. Ayrıca, herhangi bir kaynak göstermeden 17. yüzyıla tarihler. Bkz.; Yavuz (1990: 51).

[13] Şakir Çakmak, Derviş Ağa Külliyesine ait vakfiyelerde hamam ile ilgili bir bilginin bulunmadığını dikkate alır. Bunun yanı sıra, 1530 tarihli Tapu-Tahrir defteri ile 1620-1655 yılları arasındaki Tapu Kadastro defterinde, Birgi'de Şeyh Muhiddin bin İsmail'in inşa ettirdiği zaviyenin vakıfları arasında bir hamamın mevcut olmasını ve hamamın yer aldığı mahalleyi birlikte değerlendirerek banisinin Şeyh Muhiddin olduğu sonucuna varır. Keza, kubbelere geçiş sistemlerinin de yapının 15. yüzyıla tarihlendirilmesini desteklediğini ileri sürer (Çakmak, 2001c:140).

1.13. Beyler Çeşmesi

Bey Konağı olarak bilinen yapıya yaslanmış durumda olan ve bu nedenle ‘‘Beyler Çeşmesi’’ olarak anılan eser, günümüzde harap vaziyettedir. Üzerinde, inşa tarihini belirleyecek bir kitabesi yoktur. İrili ufaklı moloz taşlarla ve aralarında yer yer tuğla sıralarına yer verilerek inşa edilmiş olan çeşme, iç içe iki çökertme kemerin içine alınmış, çeyrek küre kavsaralı sade bir niş şeklindedir (Ünal, 2001c: 163).

1.14. Bıçakçızade Çeşmesi

‘‘Koca Çeşme’’ adıyla da anılan yapı, Derviş Ağa Camii’nin karşısında, adını verdiği Koca Çeşme Sokağı üzerinde bulunmaktadır. Çeşmenin ön cephesi tuğla örgülü olup aralarda az da olsa moloz taşlara yer verilmiştir. Cephe yüzeyinde iç içe iki çökertme kaş kemer; içteki çökertmenin içinde de çeşme nişi yer almaktadır. Nişin hemen altına mermerden çeşme aynası yerleştirilmiştir. Ayna taşının ortasında, yuvarlak kemer oluşturan silmenin içindeki kitabede, çeşmenin, Bıçakçı es-seyid Hacı Ali Ağa tarafından 1222 H./1807-1808 yılında yaptırıldığı yazılıdır (Ünal, 2001c: 162).

1.15. Kütüphane

Birgi çarşısı içinde yer alan yapı, kare planlı, kubbeyle örtülü tek hacimden oluşmaktadır. Dıştan sekizgen kasnağa oturtulmuş olan kubbeye, içten pandantiflerle geçilmektedir. İç mekânda, güney duvarda, üç sıra mukarnas kavsaralı bir niş dikkat çekmektedir. Yapı, yakın zamanda onarılmış, beden duvarları, geçiş ve örtü sistemleri içten ve dıştan sıvanmış, bu onarım sırasında kubbe de alaturka kiremitle kaplanmıştır. Yapının inşa kitabesi bulunmamaktadır. İncelendiği yayınlardan birinde 17. Yüzyılın ikinci yarısı ile 18. Yüzyılın sonları arasına tarihlenmekte (Yavuz, 1990: 53); bir başka yayında 17. Yüzyılın ikinci yarısından sonra inşa edilmiş olduğu belirtilmektedir (Kuyulu, 2001c: 161).

1.16. Pankuduz Kulesi

Derviş Ağa Camii’nin güneydoğusunda, Birgi Deresi yakınındaki parkın içinde yer alan kule, ‘‘Küp Uçuranlar Kulesi’’ adıyla da anılmaktadır (Ünal, 2001d: 157). Ne zaman ve hangi amaçla inşa edildiği kesin olarak bilinmeyen yapının özgün işlevi konusunda, bazı yayınlarda, Aydınoğulları sarayının bir parçası ya da Bizans dönemine ait bir gözetleme kulesi olabileceği (Yavuz, 1990: 53); bazılarında ise, Orta Çağ ait bir yapı olduğu görüşleri ileri sürülmektedir (Ünal, 2001d: 158). 1922 yılından önce bir Rum’a ait meyhane olarak kullanılan kuleye, sonraki

dönemde depo işlevi verilmiştir. 1998 yılında da restore edilerek turizm amaçlı değerlendirilmesine karşın onarım sırasında orijinalliğini önemli ölçüde kaybetmiştir (Yavuz, 1990: 53; Ünal, 2001d:158).

1.17. Çakırağa Konağı

Birgi Deresi kenarında, Karaoğlu Camii'nin batısında yer alan konağın ne zaman inşa edildiği kesin olarak bilinmemektedir. Yayınlarda konağın yapımı ile ilgili farklı tarihler belirtilmesine karşın bu konuda ağırlıklı görüş, yapının inşasının 1818 yılında ölen Abdullah Ağa zamanında başlatıldığı, 1837 yılında ölen Şerif Ali Ağa zamanında tamamlandığı yönündedir. Konak, zemin üzerine iki katlı, birinci ve ikinci katları ''Dış Sofalı'' plan tipinde inşa edilmiştir. Konağın odaları, eyvanları ve sofalarının üzeri çıtalı ahşap tavanla örtülmüş, tüm mekanların gerek tavanları gerek duvar yüzeyleri kalem işleriyle süslenmiştir. Çeşitli manzaralardan, cami, konut gibi yapı tasvirlerinden, panoramik kent manzaralarından, bitkisel bezemelerden, kartuşlardan, girlandlardan oluşan bu bezeme programının en dikkat çekenleri; konağın üst katında, konağın kışlık odası olarak bilinen ve "İstanbul Odası" olarak anılan odadaki İstanbul kent panoraması; yine, "'İzmir Odası" olarak adlandırılan bir başka kışlık odanın dış duvarında karşımıza çıkan İzmir kent görünümü ve sofada bulunan, hatta Kuşadası olabileceği düşünülen kaleli bir kent tasviridir (Renda, 1977: 146; Kuyulu, 2001d: 141-152).

2. Metodoloji

2.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmada, İzmir ili sınırları içerisinde yer alan Birgi'nin sahip olduğu turistik çekicilikler, SWOT analizi kapsamında değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Yapılan bu analiz ile bölgenin güçlü ve zayıf yönler ile bölgede bulunan turistik çekiciliklerin oluşturduğu fırsatlar ve tehditler tespit edilmeye çalışılmıştır. SWOT analizi, turistik bir destinasyonun sahip olduğu potansiyelin değerlendirilmesi açısından, literatürde başvurulan yöntemler arasında yer almaktadır. İlgili literatür incelendiğinde, destinasyonları SWOT analizine başvurarak incelemeyi amaçlayan birçok araştırma olduğu dikkat çekmektedir. Aşağıda yer alan tabloda literatürde yer alan ilgili araştırmalar detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Tablo1. Turistik Destinasyonlarda SWOT Analizi İle Gerçekleştirilen Araştırmalar

Yazar/ Konu	Güçlü Yönler	Zayıf Yönler	Fırsatlar	Tehditler
Akça (2006) Türkiye'de Kırsal Turizmin Değerlendirilmesi	• 2634 Sayılı Turizm Teşvik Kanunu, • 2010 Türkiye Turizm Vizyonu, • 2002 Yılının "Dağların Uluslararası Yılı" olarak ilan edilmesi, • Bozulmamış çevre ile fauna-flora, • Kırsal bölge insanının konukseverliği, • Turist tercihlerindeki değişimler, • Olağanüstü tabiat, • Pazarlara yakınlık, • Doğunun ve batının kombinasyonuna sahip olması,	• Yerel ve ulusal boyuttaki bilimsel toplantıların eksikliği, • Veri toplamada ve yaygınlaştırmadaki güçlükler, • Kırsal turizm alanındaki akademik çalışmaların eksikliği, • Sivil toplum örgütleri arasındaki koordinasyon eksikliği, • Konaklama ünitelerindeki sınırlılıklar, • Kırsal bölgelerdeki insanların yabancı dil konuşamamaları,	• Ülke genelinde dört mevsim turizm potansiyelinin söz konusu olması, • Kent insanında keşfedilmemiş destinasyonlara olan ilgisindeki artış, • Kırsal bölgelerle ilgili TV programlarındaki artış, • Kırsal bölgelerde turizmde yararlanılabilecek genç nüfusun bulunması, • Türkiye'nin AB'ye aday ülke olması, • 15000 Km çift şeritli yol inşası, • TV ve sinema filmleri için uygun yerlerin bulunması,	• Komşu ülkelerle savaş ihtimali (İran, Balkanlar ve Ortadoğu), • Avrupa'da kırsal turizm açısından iyi organize olmuş merkezlerin bulunması (Avusturya, İspanya, İskoçya) • Yerli turistlerin hane halkı gelirlerinde meydana gelen düşme, • Amerika'daki 11 Eylül olaylarının Dünya turizmine etkileri, • Yerli turistlerin hane halkı gelirindeki düşme,

Gökçe (2006) Giresun Yöresinin Turizm Potansiyelinin SWOT Analizi	• Zengin doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre • Yöre halkının konukseverliği • Yöredeki Tarihi değerler, • Genç ve dinamik nüfus, • Yöre halkının Türkiye'deki olumlu imajı, • Doğa sporlarına elverişlilik, • Giresun Adası, • Yöreye özgü el sanatları ürünlerinin varlığı, • Zengin yöre mutfağı, • Çanakçı ve kuş dili, • Flora ve fauna, • Tirebolu'daki tarihi doku, • Festival ve şenlikler, • Giresun Kalesi ve Zeytinlik Mahallesi	• İnternet sitelerinin turizm potansiyelini tanıtmada yetersiz olması, • Alt yapının yetersizliği, • Üst yapının yetersiz olması (Otel, tatil köyü, oberj), • Yöredeki seyahat acentalarının yeterli hizmet sunmaması, • Turistik destinasyonlara ulaşım imkânlarındaki yetersizlikler, • Katı (çöp) atık sorunu, • Turistik hizmet kalitesinin yetersizliği, • Yaylalardaki imar sorunları, • Kamu teşekkülleri ve yerel yönetimlerin turizmin geliştirilmesindeki yetersizliği ve isteksizliği, • Yaylalardaki imar sorunları, • Temizlik ve hijyen sorunları, • Turistik işletme yöneticilerinin yetersizliği, • Yön levhalarının yetersizliği, • Giresun Adası'nın alt yapı sorunları, • Tanıtım eksikliği, • Yöre turizmine yön verebilecek bir ekibin kurulmamış olması,	• Turizmin 12 aya yayma ve alternatif turizmi geliştirme olanakları, • Dünya turizm hareketinde meydana gelen değişimler, • Koruma altına alınan doğal ve tarihi değerler, • Doğu Karadeniz bölgesine yönelik artan iç turizm talebi, • Türkiye'nin Avrupa Birliğine girme ihtimali, • Rusya ve Türk Cumhuriyetlerine yakınlık, • Yunanistan ile ilişkilerin düzelmesi, • Turizmin gelişmesine bağlı olarak diğer sektörlerin etkilenme olasılığı, • Turizmin yörenin sosyokültürel gelişmesine olumlu katkı sağlama ihtimali, • Giresun'un üç yaylasının turizm merkezi ilan edilmesi,	• Terörist faaliyetler, • Uluslararası siyasi belirsizlikler, • Sürdürülebilir turizm gelişiminin uygulanmayışı, • Doğal kaynakların ve çevrenin tahrip edilme riski, • Turizmin gelişmesi için yörede uzman kişilerin olmaması, • Yörede turizm bilinci yetersizliği,

Karadeniz, Kandır ve Önal (2007) Türk Turizm Yatırımlarını Değerlendirmeye Yönelik Bir Çalışma	• Coğrafi açıdan hedef pazarlara yakınlık, • Son yıllarda turizm açısından tanına ve gelişmiş bir destinasyon haline gelmesi, • Yatırımların uygun iklim, keşfedilmemiş ve bozulmamış doğal çevrelerde yapılmış olması, • Rakip ülkelere göre Türk turizm yatırımlarının daha yeni ve modern olması,	• Taşıma kapasitesini aşan plansız ve çarpık yapılaşma, • İkinci konut sayılarındaki artışa bağlı olarak doğal, tarihi ve kültürel çekiciliklerin bozulması, • Etkin tanıtma ve pazarlama stratejisinin oluşturulmaması, • Turizm arzındaki plansız ve dengesiz gelişmelere bağlı olarak rekabet üstünlüğünün ortaya konmasındaki güçlük, • Turizm yatırımı ve çevre kalitesi arasındaki uyumsuzluk, • Finansal kaynak bulmanın zor olması, • Alt ve üst yapı yatırımlarının ihtiyaçlara yanıt verememesi, • Gerçekleştirilen yatırımların bölgenin sahip olduğu turizm çekiciliklerine ve ülkeye gelen turist profiline uygun olmaması,	• Rekabet gücü yüksek alternatif turizm olanaklarına olan talepteki artış, • Avrupa'daki nüfusun giderek yaşlanması ile Türkiye'de 3. Yaş grubunda gelir düzeyi yüksek turistlere yönelik turizm çekiciliklerine sahip olması, • Çin, Rusya ve AB'ye yeni üye olan ülkelerde yaşanan ekonomik ilerlemeler ve Türkiye'nin AB ile adaylık nedeni ile ilişkilerinin artması,	• Herşey dahil sisteme bağlı olarak turizm yatırımlarının ucuz pazarlanması • Dünyada ve ülkemizde artan terör olayları, • Sahip olunan çekiciliklerin plansız turizm yatırımları nedeniyle hızla bozulmaya başlaması, • Irak'ta oluşan siyasi istikrarsızlıkların olumsuz etkileri

Durgun (2007) Isparta İlinin SWOT Analizi	• Zengin, tarih, kültür ve tabiat varlıklarına sahip olması, • İklim, doğal kaynaklar ve bozulmamış çevre, • Coğrafi konumu bakımından ana pazarlara olan yakınlığı, • Turizme yönlendirilebilecek iş gücüne sahip olması,	• Tanıtım ve pazarlama faaliyetlerindeki yetersizlik, • Turizm bilincindeki yetersizlikler, • Altyapı ve hizmet kalitesinin ihtiyaçları tam olarak karşılamaması, • Kurumlar arasındaki iletişim ve koordinasyon eksikliği, • Yerel yönetimlerin ilgisizlikleri (özendirici destek ve teşviklerin yokluğu), • Tarihi ve kültürel değerlerin korunmasına yeterli özenin gösterilmemesi, • Nitelikli sertifikalı personel ve teknik donanım eksikliği,	• Alternatif turizm potansiyelinin yüksek olması, • Üniversite kenti olması, • Doğa kültür ve tarih turizmine olan ilgideki artış, • Zengin orman kaynaklarına sahip olması, • Dünya turizminde meydana gelen büyüme ve Türkiye'nin AB adaylığı,	• Turistik imajın zayıf olması, • Siyasal ve ekonomik istikrarsızlık, • İmar ve yapı denetiminin zayıflığı, • Su kirliliği ve çevre yönetmelikleri, • Yüksek enflasyon ve alım gücünde düşüklük, • Yerli ve yabancı yatırımcı için çekim merkezi olmaması, • Turist sağlığı ve hijyene yeterli önem vermeme, • Turistik ürün arzındaki yetersizlikler, • Ürün çeşitliliğinin olmaması, • Yeni yatırımlara uygun bir iklimin olmaması, • Tesislerdeki düşük doluluk, • İşletmelerin öz sermayelerindeki düşüklük,
Kiper ve Arslan (2007) Doğa Yürüyüşü Güzergâhlarının Belirlenmesinde Örnek Bir Çalışma: Safranbolu Yörükköyü	• Eğim ve yükseklik değerlerinin doğal turizm için uygun olması, • Düzce, Sakaralan ve Sırçalı kanyonlarının yer alması, • Araç Çayı, Dipiz Göl gibi su kaynaklarının varlığı, • Uygun iklim koşulları, • Zengin kültürel doku, • Yerel halkın konuya sıcak bakması ve konukseverliği,	• Tanıtım eksikliği, • Nitelikli eleman eksikliği, • Genç nüfus eksikliği,	• Ulaşım kolaylığı, • Gelişimlere açık halkın katılımı, • Haberleşme olanaklarının varlığı, • Alan içerisinde "Yaban Hayatı Geliştirme Sahası"nın bulunması,	• Finansal alt yapı eksikliği, • Yerel halk ile yerel yönetim arasında organizasyon eksikliği, • Bölgesel kamu kuruluşları yetersizliği, • Fiziksel çevre tahribatı, • Köyden kente göç olgusu

Yılmaz (2008) Türkiye'de Faaliyet Gösteren Tatil çiftliklerine Yönelik SWOT Analizi	• Geleneksel dokuya uygunluk • Kırsal dokuya uygunluk, • Organik tarım, • Yöresel ürünler, • Gelenek ve göreneklerin devamlılığı • Ulaşım, haberleşme ve elektrik alt yapısının tamamlanmış olması, • Günümüz insanının ihtiyaçlarını karşılayacak bir takım modern ekipmana (telefon, sıcak su ekipmanı, TV, radyo vb.) sahip olunması,	• Tanıtım eksikliği, • Kendilerine ait web sayfasının olmaması, • Çiftliklere doğrudan ulaşılamaması, • İnternet olanaklarının olmayışı, • Modern insanın ihtiyaçlarına yanıt verecek imkânların olmaması, • Hijyen koşullarına bağlı olarak turist sağlığı ve güvenliğindeki yetersizlikler, • Eğitim seviyesindeki düşüklük, • Yabancı dil problemi,	• Doğa ve kültürel çevresi bozulmamış kırsal alanlara olan ilginin artması, • Çevre koruma bilincinin giderek artması, • Türkiye'nin doğal, tarihi ve kültürel çekiciliklere sahip olması, • Türkiye'deki zengin biyolojik çeşitlilik ve jeolojik oluşumlar, • Çiftlik etkinlikleri dışında çok sayıda açık hava aktivitesi sunması, • Ekoturizm açısından Türkiye'nin çekici olması, • Ekoturizm açısından yeni keşfedilmeye başlayan ülke, • Deniz turizminin büyük ilgi görmesi, • Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın turizmi çeşitlendirilme çalışmaları, • Turist gönderen pazarlara yakınlık, • Sağlıklı, kaliteli, organik ürünlere olan talep artışı, • Aile bireyleri için istihdam olanakları yaratması, • Kırsal kalkınmaya yönelik projelerin varlığı,	• Köylerin çoğunluğu yüksek, eğimli ve engebeli arazilerde kurulmuş olması, • Çiftliklerinin konumu ve yapılaşmasının doğal afetlerden kaynaklanan risklerin artmasına neden olması, • Kırsal alanda altyapı ve üst yapı sorunları, • Sağlık hizmetlerinin yetersizliği, • Doğal kaynakların yok olma tehlikesi, • Tarım sektöründeki olumsuzluklar, • Birçok Avrupa ülkesi ile Kuzey Amerika, Avustralya ve Yeni Zelanda'nın tatil çiftlikleri konusunda deneyim ve çekicilikleri, • Ekoturizmin olumsuz sosyo-kültürel etkileri,

Özgen (2010) Doğu Anadolu Bölgesinin Doğal Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Planlamaya Yönelik Öneriler	• Avrupa ve Anadolu'nun en yüksek dağı olan Ağrı Dağı'nın bölgede yer alması, • Dağcılık, kampçılık rafting, yayla turizmi ve kış sporları bakımından elverişli olması, • Zengin bir doğal manzara ve floraya sahip olması, • Termal ve ılıcaların varlığı, • Göllerin sayısal olarak çok olmasına bağlı olarak bölgedeki zengin ekosistem, • Kısa mesafeli yükselti farklılıklarına bağlı olarak mikro iklimin meydana gelmesi, • Çok sayıdaki endemik bitki türüne ev sahipliği yapması, • Dünya'nın en büyük ikinci krateri olan Nemrut'un bölgede yer alması, • Van Gölü ve Akdamar Adası'nın bölgede yer alması,	• Yöre halkının bölgenin turizm potansiyelinin bilincinde olmaması, • Konaklama imkanlarının yetersizlik, • Doğal coğrafya kaynaklı turizme yönelik planlama çalışmalarının olmaması, • Hizmet ve yatırımlardaki yetersizlikler, • Uzun kış koşullarının neden olduğu olumsuzlukların ortadan kaldırılamaması, • Akarsu yataklarının dar ve engebeli olması nedeniyle rafting sporunu olumsuz etkilemesi, • Hayvancılığın doğa turizm kaynaklarına zarar vermesi, • Ortadoğu'ya yakınlığı nedeniyle olumsuz algılamalara neden olunması, • Van Gölü çevresinde kompleks turistik tesislerin olmayışı, • Tanıtım ve planlama eksikliği, • İl ve ilçelerde turizmin gelişmesine yönelik turizm konseylerinin gelişmemiş olması, • Ekoturizm alanlarına ulaşımı gelişmemiş olması,	• Doğa turizmine yönelik talepteki artış, • Gelişmiş planlamalara bağlı olarak bölge akarsularının turizm zenginliğini harekete geçirebilmesi, • Endemik bitkiler bakımından zengin olması, • Ekoturizm konusunda halkın bilinçlendirilerek turizm kaynaklı ekonomik gelirlerin sağlanabilmesi, • İletişim araçlarının gelişmesiyle turizm potansiyelinin tanıtılabilmesi, • Çıldır Gölü'nde kar ve buz festivali, • Göllerin avcılık ve sayfiye uygun olması, • Tatvan-Nemrut Karateri arasında teleferik hattının fiziksel alt yapısının uygun olması, • Üç Semavi din açısından Ağrı Dağı'nın önemli olması • Ekoturizmin göl turizmi uygulamasına, göl turizminin de kültür turizmi uygulamasına olanak tanıması,	• Küresel ısınmaya bağlı olarak bölgedeki iklim değişiklikleri, • Kış aylarında ulaşım olanaklarındaki sorunlar, • Doğal kaynaklı turizmin gelişmesine bağlı olarak doğal çevrede meydana gelen bozulmalar, • Mera hayvancılığının bölgede ekoturizmi doğrudan ya da dolaylı olarak etkilemesi, • Hayvancılık faaliyetlerinin doğal ortama ve floraya zarar vermesi, • Çığ oluşma riski, • Deprem riskinin büyük olduğu bölgeler arasında yer alması, • Sosyal yapı ve olayların meydana getirdiği olumsuzluklar, • Yoğun faaliyetlere bağlı olarak erozyonlarda artış, • Altyapı eksikliği, aşırı yapılaşma • Kadastro işlemlerinin gerçekleştirilmemiş olması,

Sariisik, Turkay ve Akova (2011) Türkiye'de Yat Turizmine Yönelik SWOT Analizi	• Sürdürülebilir doğal kaynakların bulunması, • Güçlü devlet desteği, • Elverişli kıyıların olması, • Hükümet ve özel sektör tarafından yapılan yoğun yatırımlar, • Turistlerin Geleneksel Türk Gulet yatlarının sabit ya da charter turlarına ilgi duymaları, • Sahip olunan büyüleyici, kültürel, tarihi ve yerel gelenekler, • Doğrudan Tuna nehri ve Karadeniz'e bağlantısının olması, • Yat turizmi açısından Kuzeybatı Akdeniz ülkelerine göre yeni bir destinasyon olması, • Bozulmamış doğa ve deniz, • Yat işletmeciliği hizmetlerine KDV'nin dâhil edilmemesi, • Bakım, onarım hizmetlerinin ucuz ve kaliteli olması, • Altın Çapa marinalarının bulunması, • Güçlü yat üretim endüstrisine sahip olması, • İçe dönük turizm talebinin oldukça fazla olması ve günden güne artış göstermesi, • İçe yönelik turistlerin yat turizmi gibi yeni turizm çeşitleri arayışında olması, • Bozulmamış kıyı ekosistemine sahip olması,	• Ortalama fiyatların düşük olması, • Girdi maliyetlerindeki artış, • Yelkenli yatların motorlu yatlardan daha az vergi ödemeleri ile ilgili mevzuat düzenlenmeli, • Sintiye suyu (bilge water) işlemi ve katı atıkları uzaklaştırma ile ilgili teknik standartlar geliştirilmeli, • Fuarlar desteklenmeli ve yat kulüpleri teşvik edilmemesi, • Yabancı bayraklı yatlarının giriş işlemlerinin yalnızca bir yetkilinin sorumluluğunda olması, • Yat turizm sektöründe çalışan işçilerin eğitimsizliği, • Karmaşık yatırım prosedürleri, • Marinalarda aktif olmayan kapasite, • Uluslararası lobi faaliyetlerindeki eksiklik,	• Yatçılıkta kullanılmayan potansiyel, • Genç ve bilgili işçi gücünün olması, • Yeni marinalara yatırımlarda hükümet ve özel sektörün istekli olması, • Türkiye'ye gelen turistlerdeki artış, • Yat turizmine yapılan yatırımlarda hükümet desteğindeki artış, • Turizm sektöründe su sporlarına olan ilgideki artış, • Turizm politikalarının turizmdeki niş pazarı desteklemesi, • Uluslararası seyahatlerdeki engellerin azalması,	• Türk Lirası'nın diğer başlıca para birimleri karşısında güçlenmesi, • Alkole uygulanan yüksek düzeyde özel tüketim vergileri, • Akdeniz Bölgesinde yat turizminde artan rekabet, • Yeni yatlara uygulanan vergi ücretlerindeki artış, • Bürokratik engeller, • Çok eski ya da modası geçmiş botlara bakanlık izni verilmemesi, • Son zamanlarda Akdeniz çevresinde yer ala ülkelerde meydana gelen anlaşmazlıklar, • Akaryakıt fiyatlarındaki artış, • Sahil alanlardaki kirlilik ve marina ekosistemin bozulması, • Yabancı tur operatörlerinin baskısı altında gerçekleşen fiyat tabanlı rekabet.

Khalifipour, Soffianaian ve Fakheran (2012) İsfahan Şehrinin Stratejik Planlamasında SWOT Analizi	• Kültür tarihi ve uyarlığı açısından sahip olduğu zenginlik, • Tarihi, doğal ve insan yapımı yerler ile daimî nehirlerin varlığı (Zayenderood Nehri) • Sahip olduğu turistik cazibe yerleri,	• Nüfus yoğunluğu, • Araç ve sanayi kaynaklı hava kirliliğinin olması, • Su kaynaklarındaki yetersizlik ve artan su ihtiyacı, • Son yıllardaki kuraklık ve sıcaklık değişimi, • Ulaşım sistemindeki yoğun trafik,	• Güneş ve rüzgâr enerjisi gibi temiz enerji kaynaklarına yönelimler, • Ademi merkeziyetçi yönetim üzerinde durulması, • Turizme daha fazla önem verilmesi, • Toplu taşıma sistemindeki gelişmeler ve yeşil alanların genişlemesi,	• Şehre gelen yüksek orandaki göç, • Ekonomik faaliyetlerin yoğunluğu, • Interbasin water transfering projects Su transferi projeleri • Yılın büyük bir bölümünde istikrarlı hava koşulları, • Ender görülen bitki ve hayvanlardaki kayıp, • Son yıllarda yağış miktarındaki azalma, • Arazi kullanımı/ kapak değişimi ve doğal yaşam alanlarındaki bölünme,
Zengingönül vd. (2012) İstanbul Sağlık Turizmi SWOT Analizi	• Coğrafi konumu itibarı ile uluslararası ulaşımda merkez konumuna gelmesi, • Sağlık hizmeti bedelleri bakımından rakip ülkelerle rekabet edebilmesi, • Katma değeri yüksek sağlık alanlarında aktif rol alması, • JCI Akreditasyonuna sahip 23, bu akreditasyonu alabilecek 20 hastane olması, • Hasta-doktor ve hemşire iletişiminde yabancı dil problemi olmaması, • Hasta iletişiminde Türk misafirperverliğinin üst düzeyde tutulması,	• Sağlık turizmi ile bütünleşik bir mevzuatın olmaması, • Paydaşlar arasındaki koordinasyonun olmaması, • Sağlık turizmine özel uzman personel sayısındaki yetersizlik, • İstanbul'da sağlık turizmi ile ilgili yeterli tanıtım ve pazarlamanın olmaması, • Sağlık turizmine yönelik şikâyet mekanizmasının yetersizliği,	• Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarının sağlık hizmetlerinde İstanbul'u tercih etmesi, • Türkiye'nin AB üyelik sürecinde olması, • Turistik ve kültürel yönden sahip olunan zenginliklerin sağlık turizmi kapsamında kullanılabilir olması, • Uçak bileti fiyatlarının gittikçe ucuzlaması, • 9 Eylül saldırısı sonrasında sağlık turizminde finansal olarak yüksek olan Ortadoğu ve Afrika Müslüman devlet vatandaşlarının karşılaştıkları sıkıştırılmış vize politikaları, Türkiye'nin üstlendiği rol nedeniyle kendileri için çıkış arayan bu kitle tarafından önemli bir merkez olması,	• Sağlık turizmi ve potansiyelinin Türkiye'de henüz devlet politikası olarak görülmemesi, • Sağlık turizmi hizmetlerinin verilmesine yönelik bir standartlar bütününün olmaması • Kurumlara yönelik sertifikasyonun olmayışı, • Hastanelerin fiyatlandırma hususunda bir standardının olmayışı,

Sandıkçı ve Özgen (2013) Afyonkarahisar İlinin Termal Turizm Açısında SWOT Analizi ile Değerlendirilmesi	• İlin var olan termal turizm imajı, • Sağlık turizmine uygun zengin doğal kaynakların varlığı, • Termal turizm alanında son yıllarda popülerliğinin artması, • Coğrafi konumu ve pazara/ pazarlara yakınlığı, • Devam eden termal turizm yatırımları, • İl insanının konukseverliği.	• Termal turizmde kamu teşviklerinden yeterince yararlanılmaması, • İldeki seyahat acentaların misyonlarını yeterince gerçekleştirememesi, • Termal turizmdeki finansman sorunları, • Turizm bilincinin yeterince gelişmemesi, • Kamu ve yerel yönetimlerinin termal turizmin geliştirilmesinde isteksiz olması, • Kurumlar arasında eşgüdüm eksikliği.	• İlde devam eden havaalanı yatırımı, • Termal turizmin yılın 12 ayında yapılabilmesi, • Termal turizme olan ilginin artması, • İl'deki termal konaklama işletmelerinin sayısındaki artış, • İldeki termal konaklama işletmelerinin kalitesindeki gelişme, • Kamuoyunda sahip olduğu "termal turizm başkenti" imajı.	• Termal turizmde müşterilerin artan pazarlık güçleri, • Yeni termal turizm bölgelerinin pazara girmesi, • Seyahat acentalarının artan pazarlık güçleri, • Kalifiye personelin diğer turizm bölgelerine göç etmesi, • İmar sorunlarının termal turizmi olumsuz etkilemesi, • Gelecekte çevrenin ve doğal kaynakların tahrip olma riski.

Kantawateera vd. (2013) Khon Kaen'de Turizmin Gelişiminin SWOT Analizi	• Khon Kaen şehrinin birçok doğal, kültürel ve dini çekim yerine sahip olması, • Şehir merkezinde gece yaşamının turistlere cazip gelmesi, • Birçok konaklama imkânına sahip olması ve otellerdeki fiyatların geniş bir yelpazede olması, • Yerel insanların samimi ve servis odaklı olması, • Toplu taşımanın rahat olması, • Khon Kaen'in modern bir şehir olmaya başlaması, • Eğitim, ekonomi ve yönetim açısından bölgesel bir merkez olması, • Birçok büyük market ve büyük mağazanın olması, • Her ay festival ve geleneksel etkinliklerin yapılması, • Şehrin turizm şirketleri ve devlet kurumları ile iletişim ağının olması	• Khon Kaen'e her gün çok az sayıda uçuşun olması, • Turizm çekim yerleri ile acentalar arasında entegrasyonun olmaması, • Umumi tuvaletlerin kalitesinin düşük olması, • Turizm fonunun yalnızca turistlerden sağlanması ve hükümetin desteklememesi, • Tanıtım eksikliği, • Altyapı eksikliği, • Turistik yerlerin birbirinden uzak olması, • Turizm personelinin İngilizce iletişim becerilerinin zayıf olması • Şehrin kısa ya da uzun vadeli turizm gelişim planının olmaması, • Turistlerin ilgisini çekecek aktivitelerin eksikliği, • Turistlerin seyahat acentaları kullanmak yerine kendi başlarına dolaşma olasılığının olması, • Birkaç yıl öncesi ile kıyaslandığında turistlerin geçim giderlerinin yüksek olması,	• Birçok dini çekim yerine sahip olması, • Farklı fiyat seçeneklerinde konaklama imkânı olması, • Konaklama olanaklarının yeterli olması, • Kuzey doğu bölgesi için Khon Kaen'in şehir merkezi olması, • Şehirden Laos ve Vietnam'ı birbirine bağlayan otobanın geçmesi, • Khon Kaen'in tüccarlar için bir dağıtım merkezi olması, • Ulaşım olanakları, • Bölgede turizm birlikleri ağının olması, • Her yıl turistlerin hususi araçlarla seyahat edebilmeleri ve festivallere katılabilmeleri, • Maden endüstrisi bakımından gelişim potansiyeline sahip olması, • Birçok yabancının Khon Kaen ve yakın bölgelere yerleşmesi, • Bangkok'tan Khon Kaen, oradan Nong Khai ve Laos'a uzanan hızlı trenin gelişim yolunda olması,	• Suç oranındaki artış, • Turistik yerlere toplu taşımanın olmaması, • Turizmi destekleyecek herhangi bir etkinlik programının olmaması, • Çeşitli devlet kurumları arasında koordinasyonun olmaması, • Trafiğin hafta sonları ve işe gidiş-geliş saatlerinde yoğun olması, • Hayat pahalılığının iki yıl öncesine göre yüksek olmasının yerel insanlar için bir tehdit olması, • Thailand'ın politik meseleler, • Dünya ekonomisindeki gerilemenin deniz aşırı seyahatleri etkilemesi, • Khon Kaen ve diğer bölgeler ya da komşu ülkeler arasındaki iş birliği eksikliği, • Hükümet ve yerel politikalar arasındaki anlaşmazlıkları, • Hükümet ve özel sektör desteklerinin eksiklikliği, • Satış tutundurmadaki eksiklikler, • Çok sıcak hava koşulları,

Ongun ve Gövdere (2014) Bölgesel Kalınmada Kırsal Turizmin Etkisi: Ağlasun Yeşilbaşköy	• Kırsal bölgede yaşayan halkın misafirperverliği, • Bozulmamış doğası, • Sagalassos antik kenti ve İnsuyu mağarasına yakınlık, • Yörük kültürünün bölgede devam etmesi, • Balık çiftliklerinin varlığı, • Kiraz festivalinin düzenlenmesi, • Yayla havasına sahip olması, • Tarihi su değirmeni, • Sagalassos yayla kent evleri ve TaTuTa çiftliği, • Yöre halkının ekonomik durumunun iyi olması, • Emekli nüfusun fazla olmasına bağlı olarak tarım, hayvancılık ve turizmle uğraşmaları, • Okuryazarlığın yüksek olması, • Yeterli alt yapıya sahip olması,	• Yöre halkının kırsal turizmle ilgili yeterince bilgi sahibi olmamaları, • Bu alandaki akademik çalışmaların eksikliği, • Yakın çevrede tanınırlığa sahip olmasına rağmen ülke çapında tanınırlılığının olmaması, • Yöreye gelen seyahat acentalarının az olması, • Nüfusun az olması nedeniyle belediyenin muhtarlığa dönüştürülmesi, • Konaklama olanaklarının sınırlı olması,	• Ekolojik çiftlik ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi, • Bucak ilçesinin tarihi İpek Yolu üzerinde yer alması nedeniyle İncirhan ve Susuz kervansaraylarına yakın olması, • Çok sayıda endemik bitki türüne ev sahipliği yapması, • Antalya, Isparta ve Burdur illerinin orta noktasında yer alması, • M.Akif Üniversitesinde gerek MYO gerekse YO'larda turizm bölümlerinin olması, • Batı Akdeniz Kalkınma Ajansının kırsal kalkınmayı ve kırsal turizmi desteklemesi, • Otel, pansiyon ve Sagalassos Yaylakent evlerine yakınlığı,	• Su Kaynaklarının kirlenme riskinin olması, • Tarım arazilerinin turizm nedeniyle yok edilmesi, • Bölgedeki sosyokültürel yapıda meydana gelen bozulmalar,

Çetinkaya (2014) Macera Turizmi Etkinliği Olarak Kaya Tırmanış Sporu ve Antalya-Geyikbayırı'nın Potansiyeli	• Kaya tırmanışına uygun iklim, doğal kaynak ve bozulmamış çevreye sahip. • Dünya standartlarına uygun kaya tırmanış rotaları, • Sağlam ve farklı özelliklerde kaya yapısı, • Çok sayıda milli park vb. yerin olması, • Ülkesel turizm politika ve planlamasında alternatif turizme öncelik verilmesi, • Antalya'nın turizm konusunda gelişmiş olması, • Tırmanıcıların dinlenme günlerinde yapabilecekleri farklı aktivitelerin olması, • Ulaşım kolaylığı, • Fiyat bakımından uygun olması, • Hem şehir merkezine yakın hem de şehir yaşantısından izole bir bölge olması, • Yerli ve yabancı yatırımcılar tarafından düzenlenen konaklama tesislerinin varlığı, • Bölgenin İngilizce-Türkçe rehber kitabının olması, • Yabancı kaya tırmanış takımları ve ünlü tırmanıcıların bölgeye gelmesi, • Türk misafirperverliği,	• Altyapının istenen düzeyde olmaması, • Finansal yetersizlikler, • Tanıtım ve pazarlama eksikliği, • Yerel yönetimlerin ve toplumun konuyla ilgili bilgisizliği, • Ziyaretçi sağlığı ve güvenliğinin yetersizliği, • Bölgeyi yapılan ziyaretlerin turizm faaliyeti olarak görülmemesi, • Kontrolsüzlük ve buna bağlı yaşanabilecek çevresel tahribatlar, • Mevsimsellik ve kapasite düşüklüğü, • Yüksek zorlukta rota sayısının az olması,	• Alternatif turizm kaynaklarının geliştirilme vizyonu, • Antalya'nın turistik ve bilinir bir bölge olması, • Doğal ve kültürel bakımdan bozulmamış olması, • Yeni kaya tırmanış rotalarının açılabileceği çok sayıda kaya bandının yer alması, • Toplumun bu tarz aktivitelere ilgisinin artması, • Bölgeyi ziyaret eden Dünya çapında tanınmış tırmanıcıların sayısındaki artış, • Dünya'da gittikçe artan macera turizm talebi, • Birçok Yurtiçi ve yurtdışı kaynağın alternatif turizm projelerine destek sağlaması, • Ağırlıklı olarak Ekim-Mayıs aylarında yapılması nedeniyle turizmin 12 aya yayılması stratejisine uyumluluğu,	• Bölgedeki turizm hareketinde kontrolsüzlük, • Sit alanlarındaki yapılaşma • Turizm hareketlerine yerel halkın yeterince dâhil edilmemesi, • Bölgeye olan talebe bağlı olarak arazi fiyatlarındaki artış, • Kaya tırmanışı ile ilgili bölgede kontrol sağlayacak bir kuruluşun olmaması, • Kontrolsüz rota açımı, • Bölgenin taşıma kapasitesi ile ilgili çalışmaların olmaması, • Oluşabilecek kazalara müdahale edecek arama-kurtarma personelinin olmaması,

Şarkaya İçellioğlu (2014) Kent Turizmi ve Marka Kentler: Turizm Potansiyeli Açısından İstanbul'un SWOT Analizi	• Avrupa ve Asya'yı birbirine bağlayan bir konumda olması, • Kültürel çeşitliliğe sahip olması, • Çok sayıda tarihi mekâna sahip olması, • Hat sanatı, ebru sanatı, el yazmaları, seramik, çini, bakır, sedef gibi el sanatları alternatif turizm ürünü olarak sunulması, • Ulaşım kolaylığı, • İklimin elverişliliği, • Çok sayıda alışveriş merkezi olması, • Türk halkının misafirperver yapısı, buna bağlı hizmet kalitesini arttırmakta ve ziyaretçilerin memnun ayrılmalarını sağlamaktadır.	• Düzgün bir kentin planına sahip olmaması, • Gecekondulaşma ve çarpık kentleşmenin olması, • Yoğun trafik ve altyapı yetersizliği, • Deprem riski yüksek olmasına rağmen yapılaşmada bunun göz ardı edilmesi, • Mimari özellikler dikkate alınmadan yapılaşma, • Sanatsal aktivitelerin yetersiz olması, • Tarihi eserlerin yalnızca turistlere sunulan değer olarak görülmesi, • Marka değerine sahip olmaması, • Reklam ve tanıtım faaliyetlerinin yetersizliği, • Kent içinde turistleri yönlendirecek büro, doküman, nitelikli iş gücü ve uzman yetersizliği,	• Nüfusun hızla artması turizmde istihdam edilecek kişi sayısını arttırmaktadır, • 2010 yılında Avrupa Kültür Başkenti seçilmesi, uluslararası bilinirliliği arttırmıştır, • Finans merkezi olmaya başlaması, • Türk lirasının gelişmiş ülkelere göre daha az değerli olması nedeniyle turistlerin tercihinde etkili olması, • Kentsel dönüşüm faaliyetleri, kentin yenilenerek sağlıklı bir görünüme kavuşmasını sağlayacaktır, • Özel sektörün yerli yabancı sanatseverlere sunduğu müze girişimleri sanata olan ilgiyi arttırmaktadır, • Olimpiyat köyü çalışmasının devam etmesi, • Ulaşım ve alt yapı iyileştirmesi ile 2024'ten sonra büyük etkinliklere ev sahipliği yapması olasılığı,	• Turist sayısındaki artışa bağlı olarak altyapıdaki yetersizlikler artması, • Nitelikli işgücü eksikliği, • Güvenlik problemleri, • Finansman problemler nedeniyle kentin geliştirilmesi için yapılan planların hayata geçirilmesindeki güçlük, • İnşaat faaliyetlerinin sürekli artış içinde olması, yapılaşmanın çevreye duyarsız biçimde artması, doğal alanların tahribata uğratılması, • Boğazdan geçen tankerler, denizleri kirleterek doğal yapıya zarar vermesi, • Üçüncü köprü ve havaalanının bölgedeki ormanları tahrip edecek olması, • Restorasyonların uzman ve iş ehli kişiler tarafından yapılmaması nedeniyle orijinal halinin bozulabilmesi,

Özşahin (2015) Hatay İlinde Macera Turizmi Potansiyeline Yönelik SWOT Analizi	• Alternatif turizm çekicilikleri ve turistik mekânların olması, • Doğal ve beşerî koşulların uygun olması, • Ulaşım kolaylığı, • Milli park vb. rezervlerin olması, • Turizm açısından gelişmiş il olması, • Farklı aktivitelerin varlığı, • Ekonomik konaklama imkânı, • Yerli ve yabancı yatırımcılar tarafından işletilen konaklama tesislerinin olması, • Tanınmış kişilerin ili ziyareti, • Yöre halkının misafirperverliği • Yöre halkının turizme yabancı olmaması, • Dört mevsim uygunluk,	• Planlama, tanıtım ve araştırma faaliyetlerinin eksikliği, • Macera turizmi bakımından herhangi bir alt yapı olmaması, • Konaklama ve ulaşım hizmetlerindeki yetersizlik, • Çalışmalara yöre halkının dâhil edilmemesi, • Yöreye özgü ürünlerin pazarlanamaması, • Macera turizminin geliştirilmesinde geç kalınması, • Yeterli teşvik ve bilgilendirme eksikliği, • Alt yapı eksikliği, • Yerel yönetimlerin bilgilerindeki yetersizlik, • Toplumun yeterli bilgisinin olmaması, • Ziyaretçi sağlığı ve güvenliğinin yetersizliği, • Macera turizmine yönelik İngilizce-Türkçe rehber kitabın olmaması, • Nitelikli eleman eksikliği,	• Turistik bir bölge ve tanınır bir yer olması, • Çok sayıda etkinliğin yapılacağı mekânın olması, • Doğal ve kültürel açıdan bozulmamış olması, • Üniversite vb. kuruluşların varlığı, • Halkın turizme sıcaklığı • Yöreye özgü marka ürünlerin fırsat ve reklam aracı olması, • Alternatif turizm kaynaklarının geliştirilme vizyonu, • Toplumun ilgisindeki artış, • Turizm politika ve planlamasında alternatif turizm türlerine öncelik verilmesi, • İli ziyaret eden tanınmış kişilerin sayısındaki artış, • Dünyada gelişen macera turizmi talebi, • Yurtiçi ve yurtdışı alternatif turizm projelerine verilen destek, • Farklı turistik mekânların varlığı, • Turistik faaliyetlerin istihdam yaratması,	• Yapılan düzenlemelerde sürdürülebilirlik prensibinin izlenmemesi, • Çeşitli doğal ortam sorunları, • Turizm planlamada doğal kaynak değerlerine zarar verilmesi, • Turizm hareketindeki kontrolsüzlük, • Yerel halkın turizm faaliyetine yeteri kadar dâhil edilmemesi,

Tablodan da anlaşılacağı üzere, turizm alanında SWOT analizi yöntemi ile gerçekleştirilen birçok araştırma yer almaktadır. Bu araştırmaların bir kısmı alternatif turizm çeşitlerine yönelik gerçekleştirilirken (Akça, 2006; Sariisik, Turkay ve Akova, 2011, Sandıkçı ve Özgen 2013; Çetinkaya, 2014; Özşahin, 2015), bir kısmı ise bölgesel turizm potansiyelini belirlemeye yönelik gerçekleştirilmiştir (Gökçe, 2006; Durgun, 2007; Yeşiltaş, Çeken ve Öztürk, 2009; Özgen, 2010; Ongun ve Gövdere, 2014). Bu araştırmada ise, Birgi'nin sahip olduğu turistik çekicilikleri turizm potansiyeli açısından değerlendirilmiştir.

2.2. Araştırmanın Yöntemi

Ülgen ve Mirze (2004: 160) SWOT sözcüğünün İngilizce'deki Strenghts (üstünlükler), Weaknesses (Zayıflıklar), Opportunities (Fırsatlar) ve Threats (Tehditler) sözcüklerinin baş harflerinin bir araya gelmesi ile meydana gelen bir kısaltma olduğuna dikkat çekerek bir organizasyonun sahip olduğu güçlü-zayıf yönleri ile karşı karşıya kaldığı fırsat ve tehditlerin ortaya konulmasında başvurulan bir analiz tekniği olduğunu vurgulamaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde SWOT analizini mevcut durumu ortaya koyan bir analiz çeşidi olarak nitelendirmek mümkündür. Diğer yandan SWOT analizi ile organizasyonların ya da bölgelerin gelecekteki durumlarının ne olacağının tahmini ve tespitinde başvurulan bir analiz biçimi olduğu da söylenebilir (Aktan, 1999'dan aktaran Çetinsöz vd., 2010: 11-12). Bu noktada Yeşiltaş, Çeken ve Öztürk (2009), SWOT analizinin imkânların her zaman değerlendirilmesi ile mevcut hataların tespiti ve düzeltilmesine imkân tanımada aracı bir görev üstlendiğine vurgu yapmaktadır. Khalifipour, Soffianaian ve Fakheran (2012)'e göre SWOT analizi, bir örgütün ya da uygulamanın yönünün tanımlanmasına yardımcı olan bir teknik, arazi kaynaklarının planlanmasında, şehir stratejileri ve turizm planlaması gibi alanlarda başvurulan bir analiz biçimidir. Bu bilgilerden hareketle araştırmada, Birgi'nin sahip olduğu turizm potansiyelinin güçlü ve zayıf yönleri ile Birgi'de yer alan turistik çekiliklerin oluşturduğu fırsatlar ve tehditler, SWOT analizi yöntemiyle incelenerek ortaya konmaya çalışılmıştır.

2.3. Bulgular

İzmir ili sınırları içerisinde yer alan Birgi, tarihi, kültürü ve coğrafi konumu ile turistik bir destinasyon olarak önemli avantajlara sahip iken, diğer yandan bölgenin turizm açısından yeterince gelişmemiş olduğu da dikkat çekmektedir. Bu araştırma kapsamında gerçekleştirilen SWOT analizi ile Birgi'nin sahip olduğu güçlü ve zayıf yönler ile fırsatlar ve tehditler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 2. Birgi Turizminin Güçlü ve Zayıf Yönleri, Fırsatları ve Tehditleri

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
• Farklı dönemlere tarihlenen birçok kültürel varlığa ev sahipliği yapması, • Çok sayıda turistik çekim yerine sahip olması, • Uygun iklim koşulları ve zengin doğal kaynaklar, • Coğrafi konum (ulaşım kolaylığı), • Ulaşım kolaylığı,	• Konaklama imkânlarının yetersizliği, • Turizm bilincinin oluşmaması, • Nitelikli işgücü eksikliği • Tanıtım faaliyetlerinin yetersizliği, • Yerel yönetimlerin bölgeye olan ilgisinin yetersizliği,

Fırsatlar	Tehditler
• Bölgenin kentsel sit alanı ilan edilmesi, • Bozulmamış kent dokusu, • Kırsal kalkınma noktasında son yıllarda devlet desteğinin sağlanması, • Alternatif turizm türleri açısından potansiyelin yüksekliği (Yayla turizmi, foto safari, botanik turları, yamaç paraşütü, mağaracılık, olta balıkçılığı, su sporları, dağcılık ve bisiklet turları) • On iki ay boyunca gerçekleştirilebilecek aktivitelerin varlığı, • Bozdağlara yakınlığı, • Yöresel pazarların varlığı, • Yöresel yemeklerin servis edildiği yiyecek içecek işletmelerinin varlığı, • Tarihte önemli kişilerin bölgede yaşaması, • Bölgede çekilen diziler ile bölgeye olan ilginin artması, • Yerel turistlerin bölgeye olan ilgisinin artması,	• Siyasal ve ekonomik istikrarsızlık, • Yüksek enflasyon nedeniyle alım gücünün düşük olması, • Bölgeye yeterince yatırım yapılamaması, • Nitelikli işgücünün bölgede ikamet edememesi, • Tüketicilerin artan pazarlık güçleri, • Turistik imajın düşük olması,

Birgi turizminin güçlü yönlerinden belki de en önemlisi, bölgenin Antik Yunan, Roma, Bizans, Beylikler, Anadolu Selçuklu ve Osmanlı Dönemler gibi farklı dönemlere tarihlenen birçok kültürel varlığa ev sahipliği yapıyor olmasıdır. Bu sayede birçok turistik çekim yerine sahip olan Birgi, önemli bir avantaj elde etmektedir. Diğer yandan, Bozdağların güney eteğinde 350 metre yükseklikte kurulmuş olan Birgi sahip olduğu coğrafi konumu, uygun iklim koşulları ve doğal zenginlik kaynakları nedeniyle de avantajlı durumdadır. Ayrıca Birgi'nin, İzmir'e 110 km, Ödemiş'e 8 km, Salihli'ye ise 50 km uzaklıkta bulunması, bölgeye İzmir-Ödemiş ya da Manisa-Salihli istikametinden kolaylıkla ulaşılmasını mümkün kılmaktadır (birgibazari.com).

Birgi'nin sahip olduğu güçlü yönlerin yanı sıra, özellikle bölgede turizmin gelişmesi açasından oldukça önemli olan birçok zayıf yönün bulunduğu da dikkat çekmektedir. Bunlardan belki de en önemlisi, bölgede var olan konaklama imkânlarının yetersiz olmasıdır. Bölgede sadece butik otel niteliğinde 2 adet konaklama işletmesi yer almaktadır. Bölgedeki konaklama imkânlarının yetersizliği ise, ancak günü birlik turların organize edilmesine olanak tanımaktadır (www.birgibazari.com). Diğer yandan bölgenin turizmle tanışması birkaç senelik bir geçmişe dayanmaktadır. Dolayısıyla henüz bölgede oluşmuş bir turizm bilincinden söz etmek mümkün değildir. Ayrıca bölgenin ihtiyacının karşılayacak nitelikli işgücünün yetersizliği de bölgenin diğer bir zayıf yönünü oluşturmaktadır.

Birçok turistik destinasyonda olduğu gibi Birgi turizmi için de, tanıtım faaliyetlerinin yetersiz olması, bölge turizminin diğer bir zayıf yönünü oluşturmaktadır. Bölge adına ulusal ve uluslararası talebi arttıracak tanıtım faaliyetlerinin yürütülmediği dikkat çekmektedir. Yerel yönetimlerin ise, bölgeye yeterince ilgi göstermemesi de önemli bir zayıf yön olarak ortaya çıkmaktadır.

Analizin diğer bir aşmasını oluşturan fırsatlar ve tehditler incelendiğinde ise, 1997 yılında Birgi'nin kentsel sit alanı ilan edilmesi ile koruma altına alınmış olmasının, bölge için en önemli fırsat olduğunu belirtmek mümkündür. Bu sayede Çekül Vakfı, Birgi Belediyesi, İzmir Valiliği, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi arasında koordineli olarak yürütülen restorasyon çalışmaları ile tahrip olan yapıların bir kısmı onarılmış ve turizme kazandırılmıştır (www.birgi.org). Böylelikle hem bölgenin sahip olduğu eşsiz kent dokusu korunmuş hem de bölgede kültür turizmin gelişmesine olanak sağlayacak ortam hazırlanmıştır. Diğer yandan, Birgi ve çevresi sahip olduğu kültürel varlıklar ile sadece kültür turizmi açısından değil, kış turizmi, inanç turizmi, yayla turizmi ve kamp karavan turizmi gibi birçok alternatif turizm içinde önemli bir potansiyele sahiptir. Bölgede yer alan Gölcük, Bozdağ Elmabağ, Subatan, Çamyayla, Horzum, Kemer Hamamköy, Başova ve Ayvacık yaylalarında foto safari, botanik turları, yamaç paraşütü, mağaracılık, olta balıkçılığı, su sporları, dağcılık ve bisiklet turları gibi çeşitli turistik aktivitelerde düzenlenebilmektedir (www.odemis.bel.tr). Bölgenin kırsal kalkınma açasından devlet desteği almaya başlaması ise, bölge de turizmin gelişmesi için oldukça önemli bir fırsat olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca çeşitli yöresel ürünlerin satışa sunulduğu pazar, özellikle yerli turistler açısından önemli bir çekim potansiyeli oluşturmaktadır. Her cumartesi günü kurulan yöresel pazarda, bölgeye özgü kestane, ev yapımı reçel, erişte, sivri çayı, tereyağı, çökelek, tarhana, inek peyniri, peksimet ve incirin yanı sıra, bölgenin kültürünü yansıtan el sanatları da satışa sunulmaktadır (www.birgibazari.com). Yöresel birçok yiyecek ve içeceğin servis edildiği yöresel restoranlar, Birgi için önemli fırsatlar yaratan diğer bir unsur olarak dikkat çekmektedir. Sini pidesi, saç pidesi, puf böreği, peksimet avukması, patates köftesi ve kabak köftesi en bilinen yemekler olmakla birlikte daha birçok ev yemeği çeşidi butik restoranlarda servis edilmektedir (www.birgibazari.com).

Gerçek adı Celaleddin Hızır Bin Ali El-Konev olan ilk Türk doktoru Hacı Paşa, Aydınoğlu Beyliğinin kurucusu Aydınoğlu Mehmet Bey'in ikinci oğlu Gazi Umur Bey ve İslam âlimlerinin en büyüklerinden İmamı Birgivi Mehmet Efendi Birgi'de yaşamış önemli şahsiyetleridir. Bu önemli kişilerin Birgi'de yaşamış olması bölgenin tanıtımına katkı sağlamaktadır. Ayrıca, bölgede çekilen Tatar Ramazan (2013) ve Yeşil Deniz (2014) adlı dizilerinde özellikle iç pazarda bölge tanıtımına katkı sağladığı ve bölgeye olan turistik talebi arttırdığı söylenebilir (www.birgibazari.com).

Bölge için söz konusu olan tehditlerin ise, siyasal ve ekonomik istikrarsızlık, yüksek enflasyon nedeniyle alım gücünün düşük olması, bölgeye yeterince yatırım yapılmaması, nitelikli işgücünün bölgede ikamet edememesi, tüketicilerin artan pazarlık güçleri, turistik imajın düşük olması noktalarında yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

Sonuçlar ve Tartışma

İzmir ili sınırları içerisinde yer alan Birgi'nin sahip olduğu turizm potansiyelinin SWOT analizi kapsamında değerlendirilmesine yönelik bu araştırmada, bölgenin sahip olduğu üstünlükler zayıflıklar ile fırsatlar ve tehditler ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda, bölgenin tarihin eski dönemlerinden itibaren yerleşim yeri olarak kullanıldığı ve özellikle beylikler, Anadolu Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde önemli bir merkez olduğu görülmüştür. Günümüzde, bölge için turizm potansiyeli oluşturan Ulu Cami, Derviş Ağa Cami, Karaoğlu Cami, Güdük Minare Mescidi, Aydınoğlu Mehmet Bey Türbesi, Sultan Şah Türbesi, Kale Medresesi, İmam Birgivi Darülhadisi, Derviş Ağa Darülhadisi, Çarşı Hamamı, Sasalı Hamam, Birgi Şeyh Muhiddin Hamamı, Bıçakçızade Çeşmesi, Beyler Çeşmesi, Kütüphane, Küpuçuranlar (Pankuduz) Kulesi, Çakır Ağa Konağı gibi eserler, Türk tarihinin en önemli yapıları arasında sayılmaktadır. Özellikle 1997 yılında Birgi'nin kentsel sit alanı ilan edilmesi ile koruma altına alınması ve Çekül Vakfı, Birgi Belediyesi, İzmir Valiliği, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nin iş birliği ile yürütülen restorasyon çalışmaları sayesinde, tahrip olan yapıların bir kısmının onarılmış ve turizme kazandırılmış olması, bölge turizmi açısından oldukça önemli bir fırsat olarak görülmektedir.

Sahip olduğu kültürel varlıkların yanı sıra, Menderes Havzasına ve Bozdağlara yakınlığı nedeni ile bölgede inanç turizmi, kış turizmi, yayla turizmi, kamp karavan turizmi, trekking gibi, alternatif turizm faaliyetlerini sürdürme olanağı da mevcuttur. Bu açıdan bakıldığında, Birgi hem kültür turizmi hem de alternatif turizm için önemli merkezlerden biri olarak değerlendirilmektedir. Bölgede, yayla turizmi, trekking, yamaç paraşütü, mağaracılık, su sporları, dağcılık, olta balıkçılığı, bisiklet turları gibi farklı aktiviteleri aynı anda gerçekleştirme olanağı mevcuttur. Dolayısıyla, bu aktivitelerin bir paket haline dönüştürülerek pazarlanması bölgede alternatif turizmin gelişmesi açısından faydalı olabilir. Karadeniz vd. (2007)'nin de vurguladığı gibi, alternatif turizme olan talep gün geçtikçe artmaktadır. Yazarlar, Avrupa'daki nüfusun giderek yaşlanması ve Türkiye'nin gelir düzeyi yüksek 3. Yaş turistlerine hitap eden çekiciliklere sahip olması, Türkiye'nin sahip olduğu fırsatlar arasında göstermektedir. Var olan turizm potansiyeline ek olarak, bölgenin kırsal kalkınma noktasında devlet desteğini almaya başlaması ile önemli bir avantaj sağlayacağı düşünülmektedir. Diğer yandan, bölgenin sahip olduğu konum nedeni

ile kolay ulaşılabilir olması da bölgeye yapılacak olan tur sayısının artmasına zemin hazırlayacak niteliktedir.

Araştırma kapsamında yapılan analiz sonucunda, bölgenin turizm potansiyeli açısından önemi avantajlar elde etmesini sağlayan birçok güçlü yönleri ve fırsatların olduğu tespit edilmekle birlikte, bölge açısından olumsuz sonuçlar yaratabilecek olan zayıf yönler ve tehditler de tespit edilmiştir. Bölge turizmi açısından en önemli unsurun konaklama tesislerinin, talebi karşılayacak sayıda olmaması olarak gösterilebilir. Bölgede bulunan butik otel niteliğinde 2 adet konaklama işletmesi, talebi karşılamada yetersiz kalmaktadır. Bu durum ise bölgede daha çok günü birlik turların organize edilmesine olanak tanımaktadır. Yapılan ziyaretlerin birçoğu ise gerek konaklama işletmeleri sayısının yetersizliği gerekse bölgenin uluslararası alanda yeterince tanıtılamaması nedeniyle, yerli ziyaretçiler tarafından gerçekleşmektedir. Seyahat olgusunun, sürekli ikamet ettiği yerden ayrılıp farklı bir yerde geceleme olgusuna dayandığı göz önüne alındığında, Akça, (2006), Özgen (2010), Ongun ve Gövdere (2014) ve Özşahin (2015)'in vurguladığı gibi, turistik destinasyonlarda var olan konaklama sorunları, destinasyonların en önemli zayıf yönünü oluşturmaktadır. Diğer yandan bölgenin gerek ulusal gerekse uluslararası alanda yeterince tanıtılmıyor olması Gökçe (2006), Durgun (2007), Kiper ve Arslan (2007), Yılmaz (2008), Özgen (2010), Zengingönül vd., (2012), Kantawateera vd. (2013), Çetinkaya (2014), Şarkaya İçellioğlu (2014), Ongun ve Gövdere (2014), Özşahin, (2015) gibi yazarların dikkat çektiği önemli bir zayıf yön olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla turistik destinasyonların tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin, bölge turizmi açısından oldukça önemli olduğunu belirtmek mümkündür.

Birgi'de turizm faaliyetlerinin sınırlı kalmasının ardında yatan nedenler arasında, yerel yönetimlerin bölge turizmine olan ilgilerindeki yetersizlik gösterilebilir. Bu bakımdan yerel yönetimlerin turizm endüstrisine karşı ilgisiz oldukları ve yeterli desteği vermediği yönündeki bulgular, Durgun (2007), Reihanian, vd. (2012), Sandıkçı ve Özgen (2013) gibi yazarların da dikkat çektiği önemli bir noktadır. Diğer yandan bölgede var olan turistik oluşum birkaç sene öncesine dayanmaktadır. Dolayısıyla henüz bölgede oluşmuş bir turizm bilincinden söz etmek mümkün değildir. Oysaki turistik destinasyonlar yaşayan yerel halkın sahip olduğu turizm bilincinin ne denli önemli olduğuna vurgu yapan birçok çalışma yer almaktadır (Gökçe, 2006; Durgun, 2007; Özgen, 2010; Sandıkçı ve Özgen, 2013). Ayrıca bölgenin ihtiyacının karşılayacak nitelikli işgücünün yetersizliği de, bölge için diğer bir sorun olarak değerlendirilebilir. Daha önce yapılan çeşitli araştırmalarda saptanan ve bu araştırmada da Birgi'nin turizm potansiyeli için tehdit oluşturan unsurların ise, ekonomik istikrarsızlık (Karadeniz, Kandır ve Önal, 2007; Durgun, 2007), alım gücünde meydana gelen düşme (Durgun, 2007), bölgede yeterli

oranda yatırımın gerçekleşmemesi (Karadeniz, Kandır ve Önal, 2007; Özgen, 2010), bölgenin sahip olduğu turistik imajın düşük olması ve tüketicilerin artan pazarlık güçleri olduğunu belirtmek mümkündür.

SWOT analizi kapsamın elde edilen bulgular değerlendirdiğinde, Birgi'nin turizm potansiyeli açısından üstünlük sağlayan ve fırsat yaratan çok sayıda yönünün var olduğu tespit edilmiştir. Bölge turizmi için özellikle kültür turizmi ve inanç turizmi başta olmak üzere birçok alternatif turizm türlerinin gelişmesine olanak tanıyan kültürel ve doğal varlığın bulunması, iklim koşullarının uygun, ulaşımın kolay olması, bölgenin kentsel sit alanı ilan edilmesi nedeniyle bozulmamış bir kent dokusuna sahip olması, bölgede yöresel yemeklerin servis edildiği yiyecek içecek işletmelerinin varlığının yanı sıra, yöresel ürünlerin satışa sunulduğu bir pazarın bulunması, son yıllarda bölgede çekilen diziler ile yerli turistin bölgeye olan ilgisinin artması, Birgi turizmi için önemli fırsatlar olarak ön plana çıkmaktadır. Diğer yandan bölge turizmi için tehdit oluşturan unsurlar ise, konaklama imkânlarının yetersizliği, bölgede, turizm bilincinin henüz oluşmamış olması, nitelikli işgücü eksikliği, tanıtım faaliyetlerinin yetersizliği, yerel yönetimlerin ilgisinin yetersiz kalması, siyasal ve ekonomik istikrarsızlık, yüksek enflasyon nedeniyle alım gücünün düşük olması, bölgeye yeterince yatırım yapılamaması, nitelikli işgücünün bölgede ikamet edememesi, tüketicilerin artan pazarlık güçleri ve turistik imajın düşük olması şeklinde sıralamak mümkündür. Bölgede turizmin sürdürülebilir bir biçimde gelişmesi açısından:

- Bölge halkında sürdürülebilir turizm bilincinin oluşmasını sağlamak,
- Bölgede yer alan kültürel ve doğal varlıkları korumaya yönelik çalışmalar gerçekleştirmek,
- Bölgede var olan turizm potansiyelini geliştirecek girişimlerde bulunmak,
- Bölgede var olan konaklama sorununun çözümüne yönelik çalışmalar yapmak,
- Yatırımcıların bölgeye olan ilgisini arttıracak girişimlerde bulunmak,
- Turizm Bakanlığı, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve Ödemiş Belediyesinin bölgeye olan ilgisini ve desteğini arttırmak,
- Bölgede var olan turizm potansiyelini etkin kullanarak 12 aya yaymak,

• Bölgenin kırsal turizm kapsamında değerlendirilebilmesini sağlamak amacıyla gerek yerel yönetimlerin gerekse kalkınma ajanslarının desteğinin sağlamak,

• Bölgenin tanıtıcı filmler, fuarlar, sergiler, kongreler, internet ve sosyal medya aracılığı ile ulusal ve uluslararası alanda tanıtımını gerçekleştirmek,

• Seyahat acentalarının bölgeye olan ilgisini arttırmak,

• Bölgede nitelikli işgörenlerin ikamet etmelerini sağlayabilecek bir ortam tesis etmek,

• Bölgenin gerek turistik çekicilikleri gerekse tarihi dokusu ile ilgili akademik çalışmalara ağırlık vermek yararlı olacaktır.

KAYNAKLAR

Akça, H. (2006). Assessment of Rural Tourism in Turkey Using SWOT Analysis. *Journal of Applied Sciences*, 6(13), 2837-2839.

Akın, H. (1968). *Aydınoğulları Tarihi Hakkında Bir Araştırma*. Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları.

Baltacı, C. (1976). *XV.-XVI Asırlarda Osmanlı Medreseleri*. İstanbul: İrfan Matbaası.

Bayat, A. H. (1991). Birgi Ulu Camii Minberi. *XXII. Vakıflar Dergisi*,133-150.

Bayat, A. H. (1992). *Beylik Dönemi Ahşap Sanatı Şaheserlerinden Birgi Ulu Camii Pencere Kapakları*. IX. Vakıf Haftası Kitabı, Ankara, 237-252.

Başgelen N. (2006). *Birgiden Gevaşa Anadolu Gezi Notları*. Arkeoloji ve Sanat Yayınları: İstanbul.

Çakmak Ş. (2001a). "Çarşı Hamamı". *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları.* (Yay. Haz. R.H. Ünal) T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları: Ankara.

Çakmak Ş. (2001b). "Sasalı Hamamı", *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları*. (Yay. Haz. R.H. Ünal). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Çakmak Ş. (2001c). "Şeyh Muhittin Hamamı", *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları.* (Yay. Haz. R.H. Ünal). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Çetinkaya, G. (2014). Bir Macera Turizmi Etkinliği Olarak Kaya Tırmanış Sporu ve Antalya-Geyikbayırı'nn Potansiyeli. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 19(31), 83-100.

Çetinsöz, B.C., Epik, F., Ayazlar, G., Kahya, M. ve Artuğer, S. (2010) "Stratejik Yönetim", *Stratejik Yönetim ve Turizmde Uygulamaları* (Edt: Ü. Çolakoğlu, O.E.Çolakoğlu), Ankara: Detay Yayıncılık.

Daş, E. (2001a). ''Aydınoğlu Mehmet Bey Türbesi'', *Birgi, Tarihi, Tarihi Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları*, (Yay. Haz. R.H. Ünal), 115-123, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

Daş, E. (2001b). ''Sultan Şah Türbesi'', *Birgi, Tarihi, Tarihi Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları*, (Yay. Haz. R.H. Ünal),124-126, Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

Demiralp Y. (2001a). "Kale Medresesi", *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları* (Yay. Haz. R. H. Ünal), Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Demiralp Y. (2001b). "İmam Birgivi Darülhadisi", *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları* (Yay. Haz. R. H. Ünal). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Demiralp Y. (2001c)." Derviş Ağa Darülhadisi", *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları* (Yay. Haz. R.H. Ünal) Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Dural H. (2004). *Ödemiş Tarihi* (Yay. Haz. S. Yetkin). İzmir: Ödemiş Belediyesi KültürYayınları.

Durgun, A. (2007). Isparta Turizminin Swot Analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(5), 93-109.

Eyice, S. (1960). İznik'te Büyük Hamam ve Osmanlı Devri Hamamları Hakkında Bir Deneme, *Tarih Dergisi*, XI/15, İstanbul, 99-120.

Gençsoylu Z. (2009). *XVII. ve XVIII. Yüzyıllarda Birgi Kazası*. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

Gökçe, F. (2006). *Yerel Destinasyonlarda Turizm Potansiyelinin Belirlenmesinde SWOT (Fütz) Analizi Tekniği: Giresun Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.

İlter, F. (1969). Birgi Güdük Minare Camii. *Anadolu (Anatolia),* XIII , 13-49.

Kantawateera, K., Naipinit, A.,Sakolnakorn, T.P.N., Churngchow, C. ve Kroeksakul, P. (2013). A SWOT Analysis of Tourism Development in Khon Kaen, Thailand. *Asian Social Science,* 9(17), 226-231.

Karadeniz, E., Kandır, S.Y. ve Önal, Y.B. (2007). Seçilmiş Paydaşların SWOT Yöntemiyle Türk Turizm Yatırımlarını Değerlendirmesine Yönelik Bir Pilot Çalışma. *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, 18(2), 195-205.

Keil, M. (2001). "BİRGİ Batı Anadolu'da Eski Bir Türk Kültür Merkezi". *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları* (Yay. Haz. R.H. Ünal). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Khalifipour, H., Soffianaian, A. ve Fakheran, S. (2012). Application of SWOT Analysis in Strategic Environmental Planning: A Case Study of Isfahan/ Iran. International Conference on Applied Life Sciences (ICALS 2012) Türkiye (10 Eylül 2012),123-126.

Kiper, T. ve Arslan, M. (2007). Anadolu'da Doğa Turizmi Kapsamında Doğa Yürüyüşü Güzergâhlarının Belirlenmesinde Örnek Bir Çalışma. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 4(2), 165-174.

Köprülü M. F. (1928). Aydınoğulları Tarihine Aid, *Türkiyat Mecmuası*, (2), İstanbul.

Kuyulu İ. (2001a). "Derviş Ağa Cami". *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları* (Yay. Haz. R.H. Ünal). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Kuyulu İ. (2001b). "Karaoğlu Cami". *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları* (Yay. Haz. R.H. Ünal). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Kuyulu İ. (2001c). "Kütüphane". *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları* (Yay. Haz. R.H. Ünal). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Kuyulu İ. (2001d). "Çakırağa Konağı". *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları* (Yay. Haz. R.H. Ünal). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Ongun, U. ve Gövdere, B. (2014). Bölgesel Kalkınmada Kırsal Turizmin Etkisi: Ağlasun Yeşilbaşköy Örneği. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 4(2),51-57.

Oral, Z. (1962). Anadolu'da Sanat Değeri Olan Ahşap Minberler, Kitabeleri ve Tarihçeleri. *Vakıflar Dergisi*, 5, 60-62.

Öney, G. (1976). *Türk Çini Sanatı- Turkish Tile Art*. İstanbul: Binbirdirek Matbaacılık San. Yayınları.

Önkal H. (1993a). Birgi Ulu Camii ve Selçuklu Geleneği İlişkisi Üzerine. I-II. Millî Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri Bildirileri. Konya: Ayrı Basım.

Önkal H. (1993b). "Birgi Karaoğlu Camii Haziresindeki Mezar Taşları". Prof. Dr. Yılmaz Önge Armağanı. Konya, s.129-137.

Önkal H. (1995). Birgi Ulu Camii Hakkında Bazı Mülâhazalar. 9. Milletlerarası Türk Sanatları Kongresi Bildirileri. C.III, Ankara, s.31-36.

Özgen, N. (2010). Doğu Anadolu Bölgesi'nin doğal turizm potansiyelinin belirlenmesi ve planlamaya yönelik öneriler. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2), 1407-1438.

Özşahin, E. (2015). Hatay İlinde Macera Turizmi Potansiyelinin Coğrafi Yaklaşımla İncelenmesi. *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(2), 749-772.

Reihanian, A., Mahmood, N.Z.B., Kahrom, E. ve Hin, T.W. (2012). Sustainable tourism development strategy by SWOT analysis: Boujagh National Park, Iran. *Tourism Management Perspectives*, 4, 223-228.

Renda, G. (1977). *Batılılaşma Döneminde Türk Resim Sanatı 1700-1850*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.

Riefstahl, R. M. (1931). *Turkish Architecture in Southwestern Anatolia,* Cambridge: Harward University Press.

Riefstahl, R. M. (1941). Cenubi Garbi Anadolu'da Türk Mimarisi, İstanbul.

Sandıkçı, M. ve Özgen, Ü. (2013). Afyonkarahisar İlinin Termal Turizm Açısından SWOT Analizi ile Değerlendirilmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,6(3),51-79.

Sariisik, M., Turkay, O. ve Akova, O. (2011). How to manage yacht tourism in Turkey: A swot analysis and related strategies. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 24, 1014-1025.

Şarkaya İçellioğlu, C. (2014). Kent Turizmi ve Marka Kentler: Turizm Potansiyeli Açısından İstanbul'un Swot Analizi. *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2014/1, 37-55.

Uzunçarşılı, İ.H. (1347-1929). Afyon Kaarahisar, Sandıklı, Bolvadin, Çay, İshaklı, Manisa, Milas, Peçin, Denizli, Isparta, Atabey ve Edirne'deki Kitabeler ve Sahip, Saruhan, Aydın, Menteşe, İnanç,Hamitoğulları Hakkında Malumat, İstanbul.

Uzunçarşılı, İ.H. (1969). *Anadolu Beylikleri ve Akkoyunlu, Karakoyunlu Devletleri*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Ülgen, H. ve Mirze, S.K. (2004). *İşletmelerde Stratejik Yönetim* (2. Baskı). İstanbul: Literatür Yayıncılık.

Ünal, R. H. (2001a). "Ulu Cami", *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları* (Yay. Haz. R.H. Ünal). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Ünal, R. H. (2001b) "Güdük Minare Mescidi", *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları* (Yay. Haz. R. H. Ünal). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Ünal R. H.(2001c). "Bıçakçızade Çeşmesi", *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları* (Yay. Haz. R.H. Ünal). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Ünal R. H. (2001d). "Pankuduz (Küpuçuranlar) Kulesi", *Birgi Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları* (Yay. Haz. R.H. Ünal). Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Yavuz, B. G. (1990). *Birgi, Coğrafyası, Tarihçesi, Tarihi Yerleri*. Ödemiş: Ayma Matbaası.

Yetkin, Ş. (1986). *Anadolu'da Türk Çini Sanatının Gelişmesi*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Matbaası.

Yeşiltaş, M., Çeken, H. ve Öztürk, İ. (2009). Karadeniz Bölgesindeki Turizm Olanaklarının Swot Analizi ile Değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* 2(3), 250-269.

Yılmaz, H. (2008). *Turizm Çeşitlendirmesi Kapsamında Ekoturizmin Ürünü Olarak Tatil Çiftlikleri: Türkiye'deki Tatil Çiftliklerine Yönelik Swot Analizi*. Doktora Tezi, Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Zengingönül, O., Emeç, H., İyilikçi, D.E. ve Bingöl, P. (2012). Sağlık Turizmi: İstanbul'a Yönelik Bir Değerlendirme,. Ekonomistler Platformu Derneği, İstanbul. https://www.academia.edu/3833904/Saglik_Turizmi_Rapor_Pdf (Erişim Tarihi: 14.06.2017).

İNTERNET KAYNAKÇASI

http://www.birgi.org/. Erişim tarihi: 28.04.2015

http://www.odemis.bel.tr/odemis/genel-bilgiler.html. Erişim tarihi: 07.05.2015

http://birgibazari.com/ulasim/. Erişim tarihi:07.05.2015

http://birgibazari.com/konaklama/. Erişim tarihi:07.05.2015

http://birgibazari.com/category/urunlerimiz/. Erişim tarihi:07.05.2015

http://birgibazari.com/category/birgi-yemekleri/. Erişim tarihi:07.05.2015

http://birgibazari.com/category/onemli-sahsiyetler/. Erişim tarihi:07.05.2015